SZEGEDI
Egyetem
A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

XII. évfolyam 8. szám

1974. május 27.

* Beszélgetés államügyben
* Fischer Ernő kiállítása
* Medicus humor
* Tűzoltózenekarral...

Ifjúsági Tisztelt Házak

Május 2-án délután, a Béke-épület, Beloiannisz-termében rendezték meg a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának Ifjúsági Diákparlamentjét. A héttagú elnökségben foglalt helyet többek között, *dr. Fodor* Géza, a József Attila Tudományegyetem rektora.

Az első napirendi pontot *dr. Leindler* László, a József Attila Tudományegyetem dékánjának az Ifjúsági Törvényről szóló beszámolója jelentette. A dékán elmondotta, hogy a tankönyvek jegyzetáron történő megvétele még nem lehetséges, de a kari jegyzetellátás a lehetőségekhez mérten igyekszik enyhíteni ezen a zsebbenyúló problémán. Az állami vezetés és a kari KISZ-vezetés az elmúlt tanévben kérelmezte: 3,00—3,50 tanulmányi eredmény között is lehessen ösztöndíjban részesíteni a hallgatókat. A minisztériumban is jogosnak találták a kérést, a kivitelezés azonban egyelőre még várat magára. A párt és a KISZ között nagyon jó kapcsolat alakult ki, amely a KISZ-képviselők eredményes munkájának is köszönhető. Az oktatás színvonaláról szólva megállapította: a hallgatóság abban a szerencsés helyzetben van, hogy a világ-, illetve országos hírű oktatók előadásait hallgathatják. Dicséretükre legyen mondva, sokat is profitálnak az elhangzottakból. Örömmel állapította meg, hogy a szakbizottsági rendszer sok speciális feladatot old meg. Örvendetes, hogy a szakbizottsági rendszeren belül a fiatal oktatók képviselete is megfelelő. Az őszre elkészülő új biológiai épület tehermentesíteni fogja az Ady tér zsúfolt intézeteit. A modern berendezésű létesítmény várhatóan jótékony hatással lesz az oktatómunkára is. Ezután a korábban, írásban benyújtott kérdésekre történő válaszadás következett. A hallgatók interpellációi az integrált oktatás bevezetése, az albérletek és a menza helyzete, valamint az új kollégium építésének problematikája köré csoportosultak. Örömmel hallottuk, hogy 1980-ra a Herman Ottó Kollégium mellett felépül egy hasonlóan korszerű létesítmény. Megtudtuk, hogy az integrált oktatás bevezetése ma még nem időszerű. Próbálkozások folynak viszont szakbizottsági szinten az egyes kollégiumok integrált oktatásának bevezetésére.

Harmadik napirendi pontként a hallgatók szóbeli kérdései, illetve az azokra történő válaszok következtek. Egyetemistáink 53 kérdést tettek fel állami vezetőiknek. E puszta számadat is bizonyítja a termet zsúfolásig megtöltő résztvevők aktivitását. Íme egy csokorra való, a diáksságot leginkább foglalkoztató kérdések közül: miért nem írhatnak dolgozatot a tanárszakosok szakmódszertanból? A gyakorlatvezetők pedagógiai felkészültsége sok kívánnivalót hagy maga után. Javaslat: Részesüljenek pedagógiai képzésben. Örökzöld témaként, napirendre került — ezúttal kérdés formájában — a jegyzet és a menza ügye is. Az egyik kérdező az iránt érdeklődött, hogy vajon hoz-e változást az ellátás minőségében az új menza? Sűrű diáktársi fejbólintás kísérte a következő kérdés elhangzását: a színház és a mozi példájára, miért nincsenek olcsó hangverversenybérletek? A további kérdések az orvosi ellátás, a vízitelep és a kollégiumépítés, az elhelyezkedési nehézségek, valamint a nyelvoktatás tárgyköréből kerültek ki.

A korrekt és kimerítő válaszok jelentették az Ifjúsági Diákparlament utolsó napirendi pontját. A 150 perces diákparlament legfőbb jellemzője: a demokratikus légkör volt.

Lehetőség, csak élni kell vele!

„Első ízben kerül megtartásra karunkon az Ifjúsági Parlament, mely azt a célt kívánja szolgálni, hogy az érdekeltek előtt hangozzanak el azok a felvetések, kérdések, javaslatok, amelyek oktatóink, diákjaink életével, munkájával kapcsolatosak.

Ezért hívtuk meg összejövetelünkre *Molnár Jánosné dr.-t*, a Művelődésügyi Minisztérium főelőadóját, jogi kari referensünket, és *dr. Hevesi Jánost*, a JATE tudományos rektorhelyettesét, hogy hallják és továbbítsák az itt elhangzottakat." — Ezekkel a szavakkal köszöntötte a megjelenteket *dr. Kovács István*, akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár, a JATE Állam- és Jogtudományi Karának dékánja.

Bevallom, kicsit zavarban voltam, amikor körülnéztem a teremben, mert a meghívott oktatók csaknem kivétel nélkül eljöttek, azonban nagyon sok hallgatói küldött széke üresen maradt.

Vajon ennyire nem élnének diáktársaim a közéleti demokratizmus adta lehetőségekkel? — tettem fel magamban a kérdést. Egy mellettem ülő első kislány „azután megnyugtatott" — „Szerintem nem azért vagyunk kevesen, mert a többiek nem akartak eljönni, hanem, mert nekünk is csak ma délelőtt szóltak." — mondta Ő. Kijelentésével a szervezésről mondott bírálatot, s azt hiszem igaza volt.

Egy ilyen jelentős eseményt

(Folytatás a 2. oldalon)

Hallgatók Petőfiről

Az Acta Juvenum (Sectio Philologica et Historica) 1961-től immáron hatodik kötetének borítóján az 1973-as évszám áll, de csak most, májusban jutott el hozzánk. Szívesen teszek eleget annak a feladatnak, hogy az egyetemisták figyelmébe ajánljam ezt a mostani könyvecskét, azzal a hátsó gondolattal, hogy talán másokhoz már előbb is eljutott. Akkor pedig a megkésett bemutatás helyébe hadd mondjam ki az értékelés kedvező végeredményét.

A Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából kiadott különszámot érthető örömmel fogadjuk. Igaz, betűfaló bölcsészeknek is túl sok „szöveggel" kellett megbirkóznunk a Petőfi-év cikk-rengetegében, de hallgatótársaink mondandóját szívesen olvassuk, és olvassák — remélem minél többen — hiszen dolgozataik bennünket is képviselnek egy kicsit. Mi pedig büszkén adjuk bárki kezébe az Acta mintegy 130 lapos kötetét, mert úgy gondolom, hogy rendkívül színvonalas, tartalmas érdekes szám ez.

Dr. Horváth Károly bevezetője joggal hangsúlyozza, hogy „nemcsak indokolt, de egyenesen szükséges is, hogy ezek a munkák az olvasók szélesebb köre számára is hozzáférhetők legyenek." A kötet szerkesztői: *dr. Csetri Lajos, dr. Lukácsy Sándor, dr. Merényi László* és *Szigeti Lajos*.

Botond Ágnes díjnyertes dolgozatában Petőfinek egy 1847-ben keletkezett, bonyolult filozófiai kérdéseket felvető gondolati költeményét, a Világosságot! címűt elemzi, komplex módszerrel. Meggyőző érveléssel segít értelmezni a költeményt, a fő vitás kérdésben bátran foglal állást.

Zentai Mária V. éves angol-magyar szakos hallgató dolgozata Petőfi kulcsfontosságú és sokat vitatott nagy költeményét vizsgálja. Az Apostol szerkezeti és motivikus elemzésével kitűnő, ugyancsak pályadíjjal jutalmazott munkát végzett.

Csontos Márta IV. éves angol-magyar szakos hallgató Petőfi romantikus iróniája címmel közöl értekezést a Petőfi-életműben különös formájában előforduló szerkesztési elvről, melynek kialakulásáról és lényegéről szól dolgozata bevezető soraiban.

Szigeti Lajos a Tiszatáj évforduló anyagáról, *Papp István* a Forrás Petőfi-évének terméséről, *Ambrus Lajos* a Nagyvilág Petőfivel kapcsolatos közleményeiről ad összefoglalót.

Bácskai Mihály a János vitéz francia fordításairól készített dolgozatának mondandóját összegzi. *Bakonyi Géza* Petőfi Olaszország című versével kapcsolatban kidolgozott megjegyzéseit ismerteti. *Frank Gábor* a dualizmus kori magyar szocialista sajtó Petőfi-értékeléséről írott dolgozatát közli erősen rövidítve.

Érdeklődéssel olvashatjuk *Lukácsy Sándor* ünnepi beszédét, amely az 1848-as forradalom 125. évfordulójának tisztelgő hallgatóság előtt hangzott el az Auditórium Maximumban. Végezetül *Szajbély Mihálynak*, az Egyetemi Színpad rendkívül sikeres bemutatójáról (Petőfi rock) szóló cikket olvashatjuk.

— CSOKONAI —

MEGYÜNK, MEGYÜNK...

(G. Bárdos J. felvételei)

Ifjúsági Tisztelt Ház

(Folytatás az 1. oldalról)

valóban sokkal nagyobb körültekintéssel illik előkészíteni, s ha a hallgatók időben értesülnek a rendezvényről, több az érdeklődő, s a küldöttek közül sem feledkeznek meg néhányan a részvételről.

Ezen „szépséghiba" ellenére, maga a parlament nagyon tetszett, mivel olyan felszólalások hangzottak el, melyek az egyetemi oktatás és az egyetemi élet hiányosságaira világítottak rá. S ez volt a cél! — „Mikor találnak végre megfelelő megoldást arra, hogy a legfontosabb tankönyvekhez és jegyzetekhez időben és egyáltalán hozzájuthassunk? A jelenlegi jegyzet nélküli állapot, sok tárgyból nagyon megnehezíti az anyag elsajátítását."

— „Nem lehetne-e intenzívebbé tenni a nyelvoktatást? "(Akár több óraszámmal, akár modernebb oktatási, pl.: audovizuális, eszközök bevezetésével.)"

— „Miért nem vigyáznak jobban a Menza tisztaságára és higiéniájára?"

— „Nem lehetne-e a legfontosabb elméleti tárgyak óraszámát növelni az ágazati gyakorlatok rovására?"

Csupán néhányat soroltam fel az elhangzott kérdések közül, de ezek is bizonyítják, hogy a diákok is érzik „hol szorít a cipő"!

Hallottam néhány érdekes javaslatot is:

„— Javasiom, hogy alakítsanak ki egy koedukált jogászkollégiumot a József Attila Diákkotthonból! Ez a megoldás lehetővé tenné, hogy kötetlenebb légkör és jobb közösségi élet alakuljon ki a joghallgatók között."

„— Tegyék lehetővé még több hallgató kiutazását a Szovjetunió nyelvi továbbképzésre!"

Az elhangzott kérdések, javaslatok legtöbbjére a helyszínen választ kaptak a felszólalók. A legérdekesebb javaslatra reagált dr. Hevési János, amikor elmondotta, hogy a jogászkollégium létesítése valóban hasznos lenne, sajnos a jelenlegi súlyos kollégiumhiány miatt erre pillanatnyilag nincs lehetőség.

Viszont 1975-től elkezdődik egy új egyetemi kollégiumnak, és egy 4000 személyes menzának az építése. Elkészülte után remélhetőleg a jogászkollégium létesítése is megoldható.

Dr. Kovács István összegezte a tanácskozáson elhangzottakat.

„A parlamenten felvetett összes kérdést és javaslatot gondosan tanulmányozni fogja a Kar vezetése. Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk a hasznos felvetéseket és javaslatokat hasznosítani. Kérjük azonban Önöket, mivel ez a fórum a jövőben rendszeresen megtartásra kerül, hogy őszinte és nyílt véleménynyel segítsék munkánkat, s éljenek a demokratizmus adta lehetőséggel!"

Igen! Ez a rendezvény valóban nagy „lehetőség, csak élni kell vele". Lehetőség nyílik véleményünk elmondására, gondjaink megvitatására, s ez végső soron azt szolgálja, hogy az egyetemi oktatás még színvonalasabb, a diákélet még vonzóbb legyen.

FÁBIÁN TIBOR
joghallgató

Központi kérdés a tanárképzés

Május 16-án, délután ült össze a bölcsészhallgatók ifjúsági parlamentje, amelyen a diákság képviselőin kívül szép számmal megjelentek a kar oktatói is.

Először *dr. Hajdú Péter* dékán beszámolója hangzott el; a kar eredményeiről és gondjairól. Az 1973/74. tanévben a BTK oktató-nevelő munkájának egyik fő területe az úgynevezett nevelési program összeállítása volt. Az oktatók számára meghatározott részfeladatok szintézise ez a program, amelynek tanulmányozása a hallgatók érdeke is, hogy pontosan tudják; milyen képzési rendszer alanyai.

A kari munka másik kiemelkedő feladata: az egész oktatási rendszer megújulásának jegyében figyelemmel kell kísérni, milyen tanárok kerülnek ki a karról. Ezért széles körű felmérést végeznek arról; hogyan álltak helyt munkahelyeiken az 1968—72. között végzett hallgatók. A felmérés Szeged városra és néhány környező megyére terjed ki. A felmérés során megkérdezik a működő fiatal tanárokat, igazgatóikat és a szakfelügyelőket, hogy az itteni képzés szakmailag és módszertanilag milyen alapot adott a gyakorlati tevékenységhez. A tanulságokat a jövőben felhasználják.

Az elmaradott szakmódszertani oktatás fejlesztését a minisztérium is szorgalmazza. A kar új oktatói státusokat kap. S megkezdődött az oktatási eszközök korszerűsítése. A tavalyi dékáni keretből körülbelül 100 ezer forintot fordítottak a korszerűsítési folyamatra, de a technikai eszközök kihasználtsága még nem optimális.

A beszámolót követően az írásos, majd a szóbeli kérdésekre *dr. Hajdú Péter* és *dr. Rácz János*, oktatási rektorhelyettes válaszolt. Megtudtuk, hogy sem az egyetem, sem más szegedi vállalat nem tudja átvállalni a menza működtetését, hiszen még a berendezés is az Alföldi Üzemélelmezési Vállalaté. A szerződés felbontása szóba sem jöhet. De: Újszegeden hamarosan felépül egy 1000 személyes menza és a jelenlegi hallgatói menza bővítése és korszerűsítése folyik.

A pár év előtti normalizálás ellenére is magasak az albérleti díjak. Jogszabály van; a konkrét panaszokat a KISZ-bizottság által továbbítani lehet az Állami Népiellenőrzési Hivatalhoz.

A József Attila Diákotthon és az Irinyi kollégium felújítása folyamatosan és fokozatosan halad. Szeptemberig kicserélik a berendezést.

A szakkönyvek, sőt jegyzetek áremelkedését maximalizálni kell az évi 2 százalékra. Kedvezményes könyvvásárlási lehetőséget fognak kérni a Tankönyvkiadótól az egyetem vezetői.

Az Ady téri épületből a TTK-s intézetek kiköltöztetése nem várható a közeljövőben, mindenesetre a biológiai tanszékek előbb-utóbb átkerülnek Újszegedre.

A módszertani oktatás hiányosságai is szóba kerültek; elhangzott egy javaslat, hogy ötödéven is legyen szakmódszertani óra. A gyakorlati felkészítés formális jellegét is jó volna megváltoztatni.

Az egyetem a korábbinál nagyobb összeget kap sportcélokra,

Pedagógusjelöltek Országos Találkozója

Már majdnem hagyomány, hogy május első napjaiban összegyűlnek a pedagógusjelöltek s tudásukról szakmai felkészültségükről adnak számot; eredményeikről, közösségi életükről cserélnek tapasztalatokat, s mindezek mellett persze megismerkednek egymással is.

Az elmúlt évben mi rendeztük a találkozót, s így ismerve a műhelytitkokat, kívácsiak voltunk mi újat hoz Szombathely. Alig 8 órás buszozás után már bele is csöppentünk a PJOT-ba. Az első program: Ifjúmunkás találkozó. A szegedi küldöttség a szombathelyi Gépjármű Javítóba látogatott el. Jó ötlet volt ez a találkozó. Elősegítette azt, hogy az egész város magáénak érezte a PJOT-ot. Vasárnap azután teljes gőzzel indult a program. A megnyitó, a Felszabadulási emlékműnél, az ifjúsági nagygyűlés a Művelődési Ház előtt az összes résztvevőt megmozgatta.

Délután megkezdődtek a sportversenyek — rekedtre drukkoltuk magunkat a lányok kézilabda meccsén.

Szombathelyen is nagy sikert aratott főiskolánk együttese a ROKKA.

Külön izgalmat okozott a közlekedés. A szakmai konferencián résztvevők ugyanis Vépen laktak — ez mintegy negyedórás buszozást jelentett. A házigazdák ügyes szervezéssel, a vendégek pedig segítőkészségükkel remekül megoldották a problémát. A PJOT feliratos buszokkal és autókkal állandóan találkozni lehetett, s bármelyik megállt az intésre. Így azután egy-egy busz egészen „nemzetközivé" vált.

Az eső sajnos elmosta a tábortüzet, de az intézmények közös műsorát mégis hatalmas érdeklődés kísérte, s a mi Rokka együttesünk fergeteges sikert aratott.

A hétfői nap a munkáé volt. A szakmai konferencián dolgozatukat mutatták be a hallgatók, a sportolók folytatták a versenyt, megnyílt a fotókiállítás (remek gyermekfotókkal!). A KISZ-es tanácstagok és az úttörővezetők délelőtt, a KISZ-vezetők délután tanácskoztak. Az impozáns Művelődési Házban — ahol hétfőn a gálaseten körülbelül 400 tagú kórus köszöntötte a PJOT résztvevőit — kedd délelőtt került sor a díjak kiosztására. Mi is kitettünk magunkért!

Még egy búcsúbuszozás Vépre, s ekkor egy felháborító dolog: három és félnapi hideg és eső után kisütött a Nap! Igaz, ekkor már mindegy volt, de a szegedi napfény sokszor jól jött volna! A társaság remek hangulatban indult hazafelé. Szegedig folyt az ének és a bor. Igaz nem született döntés, hogy legközelebb hol és mikor találkozunk, de mi kivárjuk!

Spartakiád

Szombathelyen a PJOT keretén belül rendezték meg a hagyományos sportversenyeket. Főiskolánk igen népes mezőnyben szerepelt versenyzőivel, több kevesebb sikerrel. Az eredmények reális értékeléséhez figyelembe kell vennünk azt is, hogy lehetőségeink, objektív körülményeink messze elmaradnak a társ főiskolákétól. Ilyen körülmények között csak arra törekedhetünk, hogy önmagunkhoz képest ne lépjünk vissza. Vegyük sorra az elért eredményeket. A legszebb siker — úgy érzem — *Vajda Zsuzsanna* aranyérme női magasugrásban. A 163 centiméter egyéni csúcs önmagában is szép teljesítmény. *Kiss Gábor* imponáló eredménnyel (65 m) győzött férfi gerelyhajításban és ebben a várt sikerben évek munkája realizálódott. *Koller Klára* női tornában egy arany, ezüst és bronzérmet szerzett. Biztos vagyok benne, hogy ő még nagyon sok sikert, örömet okoz nekünk versenyzésével.

A sorban az ezüstérmesek következnek. Nagy előrelépés női kézilabdázóink ezüstérme, melyet határtalan küzdőszellemüknek köszönhetnek. A csapat tagjai: *Kiss E., Gémesi, Vass, Betyászky, Ördögh, Tóth, Bagaméry, Szavcsur, Kiss M., Korsós.*

A férfi 4 x 100-as váltó (*Mocsai, Kovács, Bravik, Szegi*) ezüstérme kellemes meglepetés. Külön öröm a nem testnevelés szakos Losonczi Gyöngyi ezüstérme (39,84 m) női gerelyhajításban. Deák Lajos 2 ezüstérme a torna egyéni szerenkénti versenyén némi gyógyír a férficsapat gyenge szereplésére. Bronzérmet ért el Adorján László a férfi 800 méteres síkfutásban, a női tornászcsapat és a sérülések miatt felére fogyott férfi kosárlabda csapat is. A jövőre nézve, ahhoz hogy ebben a versenyben ne szoruljunk egyre hátrább, az kell, hogy a széthúzások megszüntetésével egyéni érdekek félretételével, mindenki egyet akarjon: a sikeres szereplést.

Szakmai konferencia

1974. május 6-án Vépen a Mezőgazdasági Szakiskolában került sor a III. PJOT keretében a XIII. Országos Szakmai Konferencia megrendezésére. A konferencián a négy tanárképző főiskola, a tanító- és óvónőképző intézetek diákkörei 220 dolgozattal szerepeltek 21 szekcióban. *A Juhász Gyula Tanárképző Főiskoláról 19 dolgozatot mutattak be* 13 szekcióban. A sikerekről; a 19 dolgozat közül *11 kiemelt első díjat, 5 első díjat és 3 harmadik díjat kapott.* (Összehasonlításképpen a Nyíregyházi Tanárképző Főiskoláról 31 dolgozatot mutattak be, ebből 12 kiemelt elsődíjas, Pécsről 20 dolgozatból 10, Egerből 21 dolgozatból 12 kapott kiemelt első díjat.)

A képzőművészeti diákkörben készült alkotásokból Szombathelyen a Sport és Művelődésügyi Ház előcsarnokában rendeztek kiállítást. A kiállításon főiskolánkról 5 hallgató 8 alkotása szerepelt. A zsűrizés után Szabó Imre alkotásaiért különdíjat kapott.

A Tanítóképző Intézetben fotóművészek kiállítást rendeztek, melyen Matkócsik Ferenc képei I. díjban, Kőszegy Péter és Avasi Zoltán felvételei III. díjban részesültek.

A XIII. OSZK a diákkörökben folyó munka színvonalának emelkedését bizonyította. A bemutatók színvonalasak voltak, egyre több a szabadelőadás. A hallgatók a korábbi gyakorlattal ellentétben nemcsak dolgozatuk vázlatát olvasták fel, hanem ezentúl az általuk legérdekesebbnek tartott problémát is ismertették. A dolgozatok bemutatását vita követte, ezen a hangnem általában baráti volt. Különösen magas volt a színvonal a pedagógiai, mozgalmi nevelés, népművelés és audovizuális szekciókban. Nagyon népszerűek voltak a tantárgypedagógiai szekciók, jó lenne, ha magyar nyelv és irodalom valamint a matematika mellett más tantárgyak pedagógiái is önálló szekciót kapnának. A konferencián eredményesen szereplő főiskoláknak gratulálunk további munkájukhoz sok hasonló sikert kívánunk.

DROZDIK MÁRIA
MÉSZÁROS CSABA
TAKÁCS EDIT
főiskolai hallgatók

INCZEFI GÉZA 1906—1974

„A Tisza—Maros szögétől keletre a Maros folyása mentén sík alföldi tájon gazdagon termő szántóföldek, gyümölcsösök, veteményeskertek... A folyó közelében sűrű fűzes... távolabb meg tanyák, települések elővillanó fehér házai..." Ezt, a munka közben számtalanszor bejárt s fő művében megírt, számára oly kedves Maros menti tájat látta utoljára; s talán gyermekkori emlékek hangjait hozta a szelíd folyó, hogy hívó szavát a barátokéinál is erősebben hallotta.

Szászrégenben született, édesapja a Székelyföldről odatelepült kocsigyártó mester volt. Az ő műhelyében dolgozott öt évig a marosvásárhelyi kollégiumban végzett diák, míg a továbbtanuláshoz szükséges anyagiakat elő nem teremtette. 1930-ban iratkozott be a szegedi egyetemre, 1936-ban magyar—német szakos tanári oklevelet szerzett, majd 1938-ban doktori szigorlatot tett magyar nyelvészetből.

Tanári és kutatói pályáját a nyelvek iránti fogékonysága határozta meg. Németül és románul anyanyelvi szinten beszélt, de gazdag tanári gyakorlata során tanította az oroszt, az angolt és a franciát is. 1936. január 1-től Szeged, Budapest, Makó és Naszód volt háború előtti éveinek állomáshelye, majd rövid hadifogság után hazakerült, s Szegeden a Baross Gábor gyakorlógimnáziumba osztották be. Vezető tanári megbízással a tanárjelöltek gyakorlati képzését vezette, ezzel egyidőben az egyetem román nyelvi lektora és a modern nyelvtanítás módszertanának megbízott előadója is volt.

Nyelvtudományi kutatásaiban az időtől kezdődően mélyülhetett el, hogy 1953. november 3-án a Szegedi Pedagógiai Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékére docensi kinevezést nyert. Az itt eltöltött húsz év során a hazai névtudomány egyik legtermékenyebb művelőjévé fejlődött. Az ő törekvése nélkül földrajzinévkutatásunk nem emelkedett volna jelenlegi szintjére, hiszen megingathatatlanul gyűjtött azokban az években is, amikor ennek a munkának a szándékát megkérdőjelezték.

Első önálló kiadványában (Szeged környékének földrajzi nevei. AK. 1960.) még hagyományos értékeket érvényesít, ez után azonban egyre markánsabban bontakozik ki az a törekvés, hogy kidolgozza a földrajzi nevek nyelvtanát. A földrajzi nevek átvitelének néhány kérdése (MNy. 1964.), A földrajzi nevek differenciálódásáról (MNy. 1965.), Laza szerkezetű földrajzi nevek típusai és alaki kérdései (MNy. 1967.) stb. tanulmányai jelezték a terv megvalósulását. 1970-ben jelent meg a Földrajzi nevek névtudományi vizsgálata című könyve, amely kandidátusi értekezése s egyben kutatói pályájának fő műve lett.

A Szegedi Tanárképző Főiskolán eltöltött húsz év tudományos termését áttekintve értékelhetjük csak igazán tanári, tudományszervezői és közéleti munkásságát, amelynek sok fontos részlete felsorolhatatlan. Fáradhatatlanul tanított, jegyzeteket írt, dolgozott a tanárképzés több szakaszban megvalósuló korszerűsítésén; 1957-től nyugdíjba vonulásáig tanszéket vezetett, munkatársakat és utánpótlást nevelt; a Hazafias Népfront és a békemozgalom megbecsült aktivistája volt.

Az Országos Béketanács 1962-ben aranyéremmel, 1969-ben emléklappal tüntette ki. 1973. december 31-én, a nyugdíjba vonulása alkalmából rendezett ünnepségen a Művelődésügyi Minisztérium Pedagógusképző Osztályának vezetője a Munka Érdemrend bronz fokozatát nyújtotta át neki. Nem búcsúzásként, hiszen mi nem akartunk elbúcsúzni tőle. Ő ment el.

S ránk hagyta a tanulságot.

B. I.

Eszünk-valamit Iszunk-de miből?

Mi már edzettek vagyunk, mi már mindent elviselünk. Észre sem vesszük, ha a gyümölcsleves forró, szemben a hideg húslevessel, fel sem tűnik, ha a babfőzelékhez akkora feltétet kapunk, mint a kisujjunk körme, s azzal sem törődünk már, ha néha-néha (nem is olyan ritkán) elmarad a harmadik fogásként „tálalt" ragacsos sütemény, befőtt, vagy alma. S, hogy a különböző menzákon egy nap késéssel mérik ugyanazt a menüt? Ugyan kérem! Nekünk azért eszünkbe sem jut arra gyanakodni, hogy netán felhasználnák az előző napi maradékot...

Az egyetemista végeredményben éhes, tehát eszik, azt, amit elétesznek, majd leöblíti torkát a korsó állott vizével, s megy vidáman a dolga után.

Nemrég azonban a leöblítéssel is baj történt. Kellemes mócsingpörkölt ízével a számban, siettem a poharakat rejtő kis ablakhoz, ahol a bádogtálca, szokás szerint, üresen szomorkodott. Sebaj, gondoltam, az ablakon benézve, ugyanis láttam az asztalon tucatjával álló tiszta poharakat: kértem belőlük.

Nem adtak.

Először azt hittem, rosszul hallok, de aztán egy mérges hölgy, édes kis fehér bóbitával a hajában, sztentori hangon magyarázta el, hogy szíveskedjek talán az órámra tekinteni, negyed három, ilyenkor akarok poharat?! Félünk megjegyzésemre — az ebédet félhárom-ig adják, még tele a menza, szomjazik mindenki — már nem is reagált.

Persze, végsősoron igaza volt, ők gyorsabban befejezhetik a mosogatást, egy intelligens egyetemi hallgatónak pedig van annyi esze, hogy mielőtt szomjan halna, iszik a csapról.

A higiéniára pedig úgysem adnak sokat a menzán.

SZAJBÉLY MIHÁLY

Kutatólaboratórium a Dóm téren

1974. május 6-án Budapesten a Magyar Tudományos Akadémián Erdey-Grúz Tibor, az MTA elnöke akadémiai díjakat nyújtott át. Megosztott díjban részesült *dr. Béládi Ilona*, a SZOTE Mikrobiológiai Intézetének docense, az orvostudományok kandidátusa és dr. Nász István, az orvostudományok doktora, az adenovírus kutatásban elért eredményeikért.

*

Az első próbálkozásom félsikerrel járt... — Most nem érek rá, de holnap délelőtt várom — mondta olyan angyali mosollyal, hogy akkor sem haragudtam volna, ha történetesen az ablakon keresztül távolít el. Interjúalanyom koordináta-rendszerbe helyezéséhez ezúttal az „Egyetemi Almanach"-ot is felhasználtam. Rövid nacionáléjában többek között az áll: Béládi Ilona (Oláh Ferencné) Mikrobiológiai Intézet (1950—). Docens: 1970. július 1. Tanulmányútjai mellett természetesen a születési dátum is szerepel: 19.. Nem, nem az etikett nőkre vonatkozó iratlan szabálya miatt maradt csonka a születési időpontot jelölő négyjegyű szám. Szóval másnap a csinos, negyven év körüli tudósnő az intézet egyik Dóm térre néző szobájában fotellal és kávéval kínált. A fekete elmélyült kavargatása közepette indult a beszélgetés.

Megtudtam, hogy interjúalanyom eredetileg latin-olasz szakos tanárnak készült. Latin professzora, Marót Károly varázslatos egyénisége nagy hatással volt rá. A negyvenes évek elején azonban egy otromba, rekedt hang Magyarország viszonylagos csendjébe is betört. Hitler közeledett — a professzornak mennie kellett. A mester elvesztése is közrejátszott a „bölcsészgólya" döntésében: esztendő múltán orvostanhallgatóként folytatta egyetemi pályafutását.

— Harmadéves voltam, amikor eljegyeztem magam a mikrobiológia tudományával, negyedéves hallgatóként pedig az intézet demonstrátoraként tevékenykedtem. Ivanovics professzor színvonalas előadásai és személyes példamutatása mágnesként vonzott kutatólaboratóriumába.

Provokatív kérdésnek is felfoghatta volna: Akkor miért nem baktérium genetikai kutatással foglalkozik?

Kedvesen elmosolyodott és visszadobta a labdát: — Az intézetben folyó víruskutatás alapját Ivanovics professzor vetette meg 1948-ban. Ő a mikrobiológia nagymestere. Ha valami nehézségünk támad munkánk során, ma is hozzá fordulunk először. A víruskutatás köztudottan a legdrágább orvostudományi kutatás. Csak ismételhetem önmagam: mindent a professzornak köszönhetünk.

— Az elmúlt közel negyedszázad alatt hogyan sikerült eleget tennie az oktató-kutató-társadalmi munka „szentháromságának"? — Tettem fel a kérdést egy pókerjátékos furfangjával, aki tudja, hogy a következő körben licitálni fog.

— Évekig a SZOTE Vöröskereszt Szervezetének voltam titkára. Ma már elnökként tevékenykedem és mondhatom, ilyen minőségben jóval kevesebb a feladatom. Ami a nevelőmunkát illeti; nos, mint tudja, tanárnak készültem. Mindig szerettem, mi több, megértettem az ifjúságot. A kutatómunkámról pedig csak annyit: nagytudású kollegáim mindenben segítenek.

— És a gyermeknevelés? — hangzott el a „licit" kérdés.

— Két fiam van. Az egyik 24, a másik 20 esztendős. Valóban kevés időm maradt rájuk. Tudja, a kutatómunka nagyon időigényes. A kisebbik fiam egyszer szóvá is tette: miért nem vagy te is közönséges anya? — mondta gyermeki őszinteséggel. Úgy érzem, semmiben nem szenvedtek hiányt, bár az is igaz, hogy a latin nyelv bizonyára mindkettőnek jobban ment volna, irányításom mellett.

A Dóm harangja közben időről-időre figyelmeztetett az idő múlására. Jegyzetembe pillantottam... Atyaisten! És mi lesz azokkal a fránya adenovírusokkal?

— Láthatnám esetleg ezt a 80 millimikron átmérőjű vírust? — hangzott könnyelmű kérésem.

— Természetesen! Íme, mutatott egy modellra és olyan hévvel kezdett magyarázni, mintha én is szakmabeli lettem volna. A rögtönzött előadás eredményeként annyit azért sikerült rögzítenem, hogy a szóbanforgó vírusok csoportjának vannak olyan tagjai, amelyek emberi — elsősorban légzőszervi és szemészeti — megbetegedéseket okoznak.

— Mióta dolgoznak együtt Nász professzorral?

— A SOTE Mikrobiológiai Intézetének társprofesszorával több mint nyolc esztendeje kooperálunk tudományos kérdésekben. Hangsúlyozni szeretném azonban, hogy nem két személy, hanem két csoport kutatómunkájáról van szó. A siker, munkatársaim sikere is.

Végül a szegedi team kutatási területe felől érdeklődve megtudtam, hogy az adenovírusok interferont indukáló képességének tanulmányozása mellett a vírusok immunosuppressív tulajdonságának tanulmányozása is a „profiljukhoz" tartozik, s hogy ez utóbbi emberi vonatkozásainak igazolása a következő feladatuk. Suppressív... ha jól tudom, két „p" és két „s" szerepel a szóban, próbáltam felfrissíteni a Visy tanár úr által belémvert latin tudományomat. — Igen — erősített meg, miközben fejét az asztalon heverő könyvekre hajtotta. — De mondja, miért fontos ez, és egyáltalán kit érdekel?

Még a lépcsőházban is fülembe csengett: mondja, kit érdekel ez? Az ördögbe is, negyedszázados eredményes és áldozatos kutatómunka után, hogyan lehet ilyet kérdezni?!

THÉKES ISTVÁN

Munkaközösségi tanácskozás

Május 7-én a Móra Kollégium rendezte meg a Délmagyarországi Területi Kollégiumi Konferenciát. Az egynapos tanácskozást *dr. Rácz János* oktatási rektorhelyettes nyitotta meg, aki köszöntő szavai után hangsúlyozta: külön örömére szolgál, hogy jelen lehet ezen a tanácskozáson, mert a kollégiumi oktató-nevelő munka igen fontos, ugyanakkor speciális részterülete az egyetemi oktató-nevelőmunkának. A rektorhelyettes mellett az elnökségben helyet foglaltak még: *dr. Bagdi Sándor*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának munkatársa, *Koczor Lajos*, a KISZ Csongrád megyei bizottságának munkatársa, *Pignitzki György*, a SZOTE kollégiumainak igazgatója, a Területi Munkaközösség vezetője, valamint *dr. Vörös Lászlóné*, a vendéglátó kollégium igazgatója.

A konferencián mintegy 50 fő vett részt; Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye felsőoktatási intézményeinknek diákotthoni és kollégiumi vezetői, akik egy munkaközösséget alkotnak. A területi MK, amely határozott munkaterv szerint dolgozik, 23 bentlakásos intézmény munkáját fogja össze. Évenként három tanácskozást tart. E tanév folyamán októberben Baján, februárban pedig Hódmezővásárhelyen rendezték meg az előzőket.

Az Országos Felsőoktatási Kollégiumi Bizottság a közelmúltban tárgyalta a hét területi bizottság munkáját. Értékelésük szerint a *Délmagyarországi Területi MK az egyik legjobb.* Jól valósítja meg elméleti alapfeladatát: az egyes intézmények kölcsönösen jól ismerik egymás munkáját, elsősorban tapasztalatcserék által, ennek egyik módja az, hogy a területi konferenciát más és más városban tartják. Másik feladata: viszonylagos rendszerességgel továbbképzést tartson a vezetés elvi és módszertani kérdéseiről.

A Móra Ferenc Kollégium egyik kiváló szobaközössége, a 29. sz. szoba lakói.

Először, a délelőtt folyamán *dr. Duró Lajos* tanszékvezető docens előadása hangzott el, amelyben *a vezetés és a meggyőzés kérdésköréről* volt szó. A meggyőzés az emberekre való hatásnak igen fontos része, a vezetésnek szükségszerű feltétele. Dr. Duró Lajos meghatározta a meggyőzés fogalmát, majd ennek technikájáról, különböző formáiról beszélt.

Második napirendi pontként szerepelt *a kollégium megtekintése, bemutatása. Erdélyi Ágnes* kollégiumi titkár röviden *ismertette az önkormányzati munkát.*

A harmadik programpont értelmében *Pignitzki György tájékoztatást adott az OFKB előző üléséről,* ahol a területi munkaközösségek tevékenységét elemezték, valamint *tervbe vették egy nyári kollégiumi vezetőképző tábor megszervezését.* Itt a pedagógiai és diákvezetők részvételével a vezetési alapismeretek kérdéseiről és a kollégiumi munka aktuális problémáiról lesz szó. Többek között itt fogják felkészíteni azokat a kollégiumi diákvezetőket, akik a következő tanévtől a munkaközösségek élén a pedagógiai vezetők mellett társelnökként vesznek részt a munka közös irányításában. A jövőben a társelnök a KISZ KB mellett működő Kollégiumi Munkabizottságnak is felelősséggel tartozik munkájáért. Ezáltal az újítás által pedagógiai és diákvezetők közös munkája még eredményesebb lehet. Ugyancsak *ebben a táborban lesz szó a VI. Országos Kollégiumi Konferencia előkészítéséről,* amelyet a jövő évre terveznek. Az országos konferenciára *készítenek egy előzetes vitaanyagot a kollégiumi alapközösségek kérdésköréből, az OFKB megbízásából a Móra kollégium vezetői; dr. Vörös Lászlóné és dr. Micheller Magdolna.*

CSOKONAI ATTILA

Pizsamás fiú a lánykollégiumban! — Félreértés ne essék, a Herman kollégium lakója a legutóbbi kollégiumi napok tréfás vetélkedőjének egyik „feladataként" került a Mórába! (G. Bárdos fotói)

Beszélgetés állásügyben

Tavasz közepén igazán aktuálissá válik a nyilvánosság előtti beszélgetés az álláspályázatokról. Nemcsak az V. éveseket érintő kérdés ez, gondolom, a többi évfolyam hallgatóinak érdeklődését is kiváltja.

Kérdéseinket *dr. Duró Lajos* docenshez, a Pszichológiai Tanszék vezetőjéhez, a bölcsészkari Pályázati Bizottság elnökéhez intéztük.

— *Mióta érvényes a jelenlegi pályázati rendszer és mi a lényege?*

— A végző hallgatók pályázati úton történő elhelyezkedése 1968-ban kezdődött. Korábban központi elosztás révén jutottak álláshoz — ezt a gyakorlatot a társadalom igényeinek megfelelően tovább kellett fejleszteni, itt elsősorban az egész társadalmunkban végbemenő demokratizálódás folyamatát figyelembe véve. A pályázati elhelyezkedés egyik, de nem egyetlen módja annak, hogy végzős hallgatóink álláshoz jussanak. Más törvényes lehetőségek is rendelkezésre állnak.

A Művelődésügyi Minisztérium feloldotta korábbi rendelkezését, mely szerint pedagógus végzettségű hallgató csak pedagógusi pályán helyezkedhet el. Több olyan munkakör van nálunk, amelyre nincs speciális felsőfokú képzés, általában véve például a közművelődés területén.

Mind a pályázó, mind a munkáltató a kölcsönös előnyök alapján választ. Az iskolák, gimnáziumok igazgatói kinevezési jogkört kaptak, így maguk alakítják a tantestületeket. A hallgatók pedig ambíciójuknak megfelelően, családi körülményeiktől függően a nekik tetsző helyekre pályázhatnak. A minisztérium 1968. óta is az évenkénti tapasztalatok alapján többször módosította a pályázati rendelkezést. A ma érvényes módosított változat előnye, hogy szétválasztja két szakaszra a kezdők és a már pályán levők pályázatát. A felhívásokat márciusban a működők, áprilisban pedig a végző hallgatók számára teszik közzé. Május 5-ig benyújtják pályázatukat a pedagógusképző intézményhez, 10-ig továbbítják, 17-ig elbírálják és értesítést küldenek a munkáltatók. Szabály, hogy a hallgató 5 napon belül értesíteni köteles az intézményt arról, hogy az állást elfogadja-e. Júniusig tart a második forduló, a fennmaradt vagy közben megüresedett állások meghirdetésére. A hallgatók mindkét szakaszban csakis egy állásra nyújthatnak be pályázatot.

— *Hogyan segíti a tanszék, illetve a kar a hallgatók elhelyezkedését?*

— A mi karunkon 1967-től Pályázati Bizottság tevékenykedik. A bizottság létrehozását az a körülmény indokolta, hogy az elhelyezkedés irányítása fontos politikai és nevelő feladat. Alkalmi bizottsággal ezt nem lehetne megoldani. Bizottságunk minden évben valójában már szeptembertől megkezdi munkáját. Kidolgozza a maga munkaprogramját; tevékenysége arra irányul, hogy politikai, nevelő, felvilágosító munkával és az operatív teendők folyamatos teljesítésével elősegítse a végző hallgatók többségének oktatási intézményben történő elhelyezkedését. Évközben megismeri a hallgatók orientációját, terveit, aktuális problémáit és segíti a hallgatókat a tájékozódásban. Minden évben tájékoztatót tartunk évfolyamgyűlés keretében. Rengeteg egyéni, vagy közérdekű kérdést kell megválaszolni.

Az egyetem az itteni érdemek szerint támogatja az egyes hallgatókat. A bizottság komplex szempontok alapján rangsorol. Néhány esetben egy helyre többen is pályáznak. A bizottság javaslatát a KISZ képviselőinek és az évfolyampatronáló tanár közreműködésével hozza meg. A munkáltató, azaz az igazgató sem egyénileg dönt, itt is bizottsági szintű döntés születik. A protekcionizmus problémája mégis fölmerül néha. A múlt évben is volt, de egyre kevesebb a formálisan meghirdetett állás. Az állást meghirdető szerv — nem egyszer látható a listán — kiírja, hogy személy szerint kinek a jelentkezését várja. A bizottság ez ellen nem tiltakozik, ha a hallgató érdemes az ilyen biztos állásra. Néha előfordul, hogy a már „befutott" ember nem a legjobbak közül való.

Volt tanítványaink, iskolák és gimnáziumok vezetői gyakran megjelennek és tőlünk kérnek segítséget. A pályázati rendszer fő problémája az elszemélytelenedés veszélye. Ezért mi arra biztatjuk hallgatóinkat, vegyék fel a személyes kapcsolatot, keressék fel a választott intézményt idejében.

— *Mit mutat a szegedi bölcsészek elhelyezkedési aránya?*

— Hallgatóink elhelyezkedési aránya nem rossz, összehasonlítva az előző évek és a két társkar adataival. Döntő többségük középiskolákba, általános iskolákba, szakmunkásképző intézetekbe irányul. Van néhány olyan pályázó is, akik felsőfokú tanintézménybe szeretnének kerülni, vagy ösztöndíjas gyakornokok lesznek az egyetemen. Végző hallgatóink bizonyos hányada nem megy tanítani. Ennek többféle oka lehet. Talán a hivatástudatra való nevelés nem kielégítő. Nagyobb anyagi vonzás is lehet mögötte, hiszen a családalapítás ideje legtöbbször egybeesik a diploma megszerzésével. A felvételizők egyrésze nem azzal a szándékkal jön egyetemre, hogy tanár legyen. Aki nem szeret tanítani, annak más lehetőséget kell adni, mert hivatásérzet nélkül nem lehet tanítani. A bölcsész- vagy tanárképzés dilemmája gyakran fölmerül. A kérdés bonyolultabb, semhogy egy mondatban lehetne válaszolni rá. Fölmerült a szétválasztás kérdése, de a feltételek még nem értek meg. Azt kell elérnünk, hogy a döntő többség pedagógusként helyezkedjék el. Karunk irányultsága szerint tanárképző jellegű. Bizottságunk szisztematikus munkája nem eredménytelen. A lényeg az, hogy a tanulmányok befejező szakaszában ne hagyjuk magukra a hallgatókat. Érdekünk is, hogy minél többen menjenek tanítani. Számunkra az a nagy esemény, ha egy-egy hallgató elhelyezkedését sikeresen megoldjuk.

Cs. A.

Fischer Ernő kiállítása Szegeden

Ámulattal állunk letűnt korok, hajdanvolt civilizációk ránk maradt emlékei előtt. A hatalmas erőfeszítésekről tanúskodó műemlékek, romvárosok, piramisok bűvöletében. Kelet épületcsodái, nyugat lenyűgöző katedrálisai az atomkorszak felhőkarcolói csalhatatlan vallomások az emberről, a ma élők és rég elhaltak vágyairól, világképéről. Ezek az emlékek túl azon, hogy mint tettek, túlélték alkotójukat, az ember egyik alapvető tulajdonságáról, az építőmesteri vonásról is tanúskodnak.

Fischer Ernő ezt a felismerést fejlesztette alkotói programjává: *a művésznek is építőmesternek kell lennie*, olyannak, aki képes „mindig új szellemi alaprajznak megfelelően állványozni és építeni." — vallja műcsarnoki kiállításának katalógusában. Tavalyi budapesti tárlatának anyagából válogatott és Szegeden búcsúkiállításnak szánt bemutatója a legjobb „építőmesteri" tulajdonságokról győz meg bennünket. Sajátosan kiművelt képépítkezése egy következetes alkotómunka tapasztalatain nyugszik, szilárd szellemi alapot biztosítva. Nagy műgonddal fejlesztett képei színekbe, vonalakba, foltokba fogalmazott belső víziók. Csak annyiban lényeges, hogy Prága óvárosa, egy gálya, vagy egy katedrális szolgál egyik-másik kép témájául, hogy mint konkrét dologhoz kapcsolódó élmény, képi jel, kulcsot adhat a képek rejtettebb tartalmainak megismeréséhez.

A képek a művész valóságélményeinek sokszorosan átlényegített kivetítődései. Valójában látomások sokszor látott, de sosem volt városokról, katedrálisokról vagy ikonosztázokról. Az architektonikus szerkezetre épülő színfoltok applikációk, kalligrafikus jelek törvényt, hitet, rendet, lényeget közvetítenek. Fischer Ernő számára a katedrális például nem mint épület, hanem mint emberi mű, szerkezet, mint világkép kifejezője, s mindezek élménye az érdekes. Az emberi alkotásba vetett hit és tisztelet érlelte képeit művessé, s ebből következik, hogy valamennyi egyben tisztán csengő harmóniát is tükröz. Ezért talán a művek zeneisége az, amit legnyilvánvalóbban felfedezhetünk. A színek ezernyi árnyalata kánonná rendeződik, s ez szüli a harmóniát bennünk is. Képei folyton épülő katedrálisok, hosszan épülők, mindig befejezetlenek, de így is a teljességet éreztetik. Új és újabb szépségek, értelmek tárulnak fel az elmélyültebb képnézés során. S a művek épülnek tovább bennünk is a művészben is.

Nyugalomba vonulva, a főiskola rajz tanszékének tanszékvezetői tisztjéből Fischer tanár úr energiáit ezután egészen az alkotómunka szolgálatába állíthatja. Sokéves szegedi itt-tartózkodásának méltó eseménye ez a kiállítás. A sok-sok tapasztalatot, tudást, amit az évek során tanítványainak átadott, sajnos nem összegezhetjük egy ilyen kiállításban, ezért csak köszönetünket fejezhetjük ki egykori hallgatói nevében. Abban a reményben, hogy képeivel ezután is találkozhatunk városunkban, jó egészséget, eredményekben gazdag alkotómunkát kívánunk tisztelői, tanítványai, barátai nevében.

TÓTH ATTILA

Szeretők a szekrényben

Heltai Jenő sok műfajú alkotója és jelentős egyénisége volt a magyar irodalomnak. Ma már kevésbé számolunk azzal, hogy újítóként indult még a múlt század végén és egy rendkívül gazdag életművet hagyott maga után, melynek legjobb darabjai irodalmunk nagy értékei közé tartoznak. Verseskönyveit ugyan némigen forgatjuk, de sanzanjait, kabarétréfáit szívesen hallgatjuk. Máig népszerű színpadi művei közül az újromantikus hangú csillogó költői technikával írott „Néma levente" és a „Tündérlaki lányok". Bizonyára sokan olvassák a regényeit, például a „Jaguár"-t és a „Kiskirály"-okat.

Bízvást mondhatjuk, hogy humora él leginkább és hat az utódokra. Heltai a humorban is újító volt, hiszen a nálunk szokatlan groteszkséget használja gyakran; az össze nem illő elemek egymás mellé rakását, valamint az azóta nálunk is divatossá vált képtelen humort, amely nála minden esetben a jó életérzés kifejezése (és nem a szorongásé, mint manapság az „elfeketült" képtelen humor). Legjobb örököse e téren, az irodalom perifériájára száműzött Rejtő-Howard.

A Szegedi Nemzeti Színház a költő egyik korai, könnyed, igénytelenebb színpadi művét mutatta be és játssza május hónapban. *A Naftalin*-ban is megmutatkozik Heltai írói eleganciája és komponáló képessége. Nagyvonalúan, ugyanakkor semmitmondóan keveri-kavarja a szálakat, majd oldja föl. A darab morbid befejezése jól időzített groteszk fintor.

A bohózatnak a naftalinos szekrény körül zajló szituációi nem eredetiségükkel, nem meglepetéseikkel hatnak, hanem néhány jól megformált bohózati figurán keresztül, akiket az író gondosan ellátott rengeteg jó poénnal, többnyire a képtelen humor bőségszarujából.

Sándor János rendezése szerencsés megoldásról tanúskodik. Úgy tűnik, nem hagyja, hogy a szereplők az eredeti és szokványosnak ható bohózatot játsszák. Az előadás stílusa az irónia alkalmazásával menti a darabot. (Igaz, nem tudja mindegyik színész idézőjelbe tenni a megszemélyesített figurát és a stíluskeveredés enyhén zavar.) A játék tempója alkalmanként változik, amikor én láttam, kissé egyenetlennek tűnt. Néha üresjárat keletkezett a színpadon, többnyire amikor a kokottok rikítóan és harsányan, ezzel együtt mégis unalmasan vesznek részt a játékban.

Király Levente ki tudja hányadszor mutatkozik csábító-szerepben, de most is úgy színezi a figurát, hogy az remekül hat. Jó partnere *Mátiás József*, aki szintén „hozza" a szórakozott férjapós-orvos figuráját, aki — mint mindenki a szereplők közül — tisztességes, ám fűszerezni kívánja idősebb vagy éppen fiatalabb éveit.

Fogarassy Mária, Déry Mária, Marosi Károly, Konter László és *Melis Gábor* is dicsérhető alakításáért.

Makláry Zoltánék zenei kísérete megfelel a rendező elképzelésének, az előadás hangulatának, a zongoristát, mint kikiáltót is, jól használták ki.

CS. A.

Érdekvédelmi kérdésekről

A **JATE KISZ** vb idei munkatervében szerepelt a feladat, hogy megvizsgálja *a hallgatók munka- és életkörülményeit*. Ez a felmérés egyben része volt az ifjúsági törvény végrehajtását értékelő diákparlament előkészítésének, mivel a kérdőíveken felvetett problémák javarészét a JATE ifjúsági parlamentjén tárgyalták.

A három karra összesen 800 darab kérdőívet küldtek ki, de csak alig 500 érkezett vissza kitöltve. A kérdőíveken 35 lényegesnek tartott kérdés szerepelt, amelyeknek jelentős része javaslatokra, véleményekre vonatkozott, így kódolásra, gépi feldolgozásra nem volt lehetőség. A válaszolók név nélkül töltötték ki az íveket, viszont a kar, évfolyam és szak megjelölésével a sajátos problémák behatárolása is lehetővé vált.

Az első kérdéscsoport *a hallgatók lakáskörülményeivel* és az ellátásért fizetett összegekkel foglalkozott. A válaszok alapján megállapítható, hogy a József Attila Diákotthonban és a Bolyai Kollégiumban lakó hallgatók az ottani körülményeket a tanulmányi tevékenységhez rossznak, hátráltatónak tartják. Sürgető feladat a két intézmény rekonstrukciója, illetv a korszerűsítés ütemének me[illegible]orsítása. A Móra és a Herman [illegible]ollégium jól felszerelt és kényelmes, de itt is tapasztalható némi hiányosság és zsúfoltság.

Az albérletben lakó hallgatók jelzései szerint *az albérleti díjak 50—100 forinttal emelkedtek az idén* is és főleg Tarján lakótelepen már igen magasak. Érdemes lenne erre felhívni Szeged városi tanács illetékeseinek figyelmét; ez sem elhanyagolható érdekvédelmi feladata a KISZ-nek.

Nagyon jelentős eredmény az, hogy a szociális helyzetük alapján *az első három kategóriába sorolt hallgatóknak szinte kivétel nélkül biztosítják az úgynevezett bentlakásos elhelyezést.*

A válaszok is arról tanúskodnak, hogy *egyetemünkön évente nagyösszegű rendkívüli szociális segélyt osztanak ki.* Megnyugtatóan kiderült, hogy ezt valóban az arra leginkább rászorulók kapják.

Az egyetemi hallgatóknak körülbelül 20 százaléka egészíti ki ösztöndíját valamilyen munkavállalással.

A társadalmi munkában a hallgatók összlétszámának majdnem 50 százalékát számíthatjuk résztvevőként. És ez a munka igen sokrétű: patronálás, Studium Generale, tudományos diákkör, tanyasi iskola támogatása stb.

Az öntevékeny művészeti együttesek, önképzőkörök eredményei mindenki előtt ismertek. A kulturálódás kérdését tekintve fontos adatként megjegyezhetjük, hogy *a hallgatók havonta átlag 40—50 forintot költenek szépirodalmi könyvekre.* A jegyzetellátást illetően a válaszolók véleménye az, hogy *a megvásárolható tankönyvek, szakkönyvek drágák.* Felvetődött olyan javaslat, hogy központi alapból adjanak támogatást a nélkülözhetetlen szakkönyvek vásárlásához.

Nagyon sok válaszoló közölte, hogy van ugyan klubigazolványa, de nem érvényesítette erre a félévre. *A kérdezett hallgatók 40 százalékának semmilyen előadássorozatra nincs bérlete.* Felmérés szerint a hallgatók hetente átlag 5 — 10 órát fordítanak általános műveltségük gyarapítására.

A menzai problémák közül most csak a sorbanállást emeljük ki. Általános véleményként megfogalmazhatjuk, hogy *feltétlenül szükség volna az aggasztó zsúfoltság megszüntetésére:* biztosítsanak külön menzát a középiskolásoknak és a főiskolásoknak. Az egyetemi *sportolási* lehetőségekkel kapcsolatos kérdésekre adott válaszok egyrészt *inaktivitásról* tanúskodnak, másrészt *kritikai észrevételeket* közölnek. Indokoltnak kell tartanunk a jelenlegi létesítményhelyzet szűkösségét bíráló megjegyzéseket. A sportolási lehetőségek bővítésére javasolható például új pálya és tornacsarnok bérbevétele.

A tanulmányi fegyelemre vonatkozó válaszok hangsúlyozzák, csak formális megoldásnak, a kérdés leegyszerűsítésének tartanák, ha ismét kötelezővé tennék az előadások látogatását.

A nem nyelvszakos hallgatók számára fontos kérdés a nyelvoktatás szervezeti centralizálása; központi nyelvi lektorátus létesítése, ezt követően központi nyelvi laboratórium létrehozása. A fentieken kívül a nyelvoktatás technikai felszereltségének megteremtése, illetve korszerűsítése, programozó szakon a nyelvoktatás bevezetése a közeljövő feladata.

Cs. A. — S. T.

Úton- útfélen az Egyetemi Színpaddal

Útinapló töredék

1974. április 20. szombaton délelőtt. A debreceni Egyetemi Fesztiválról érkezve a Nyugati Pályaudvar csarnokában kitörő örömmel üdvözöljük Ambrus Gyurit. Az igazsághoz tartozik, hogy ez az öröm nem kizárólag személyének szólt, hanem annak a ténynek is, hogy az illetékes szervek jóindulatú segítsége és a ő többnapos fáradozása közös eredményeként táskájában vannak útleveleink. Már kora délután továbbutazhattunk a Keleti Pályaudvarról, hogy eleget tegyünk jugoszláviai és olaszországi meghívásainknak. 12 napos turnéra indulunk, három városban lépünk fel, a Petőfi Rock-ot háromszor, a Kőműves Kelement négyszer adjuk elő. A teljes útirány: Budapest—Belgrád—Novi-Sad—Belgrád—Ljubjana—Velence—Bologna—Parma—Bologna—Velence—Zágráb—Budapest.

Április 21. vasárnap. A belgrádi Egyetemi Kulturális Központ meghívásának teszünk eleget, amikor résztveszünk az úgynevezett „Áprilisi Napok" művészeti rendezvénysorozatán. Nem színházi fesztiválról van szó, hanem sok tekintetben a legszélsőségesebben avantgarde, illetve magukat annak tartó művészeti megnyilatkozásokról. A közönség egyrésze némi idegenkedéssel vagy cinikus kötekedéssel fogadja a Petőfi Rock számukra túlságosan is konkrét politikusságát. Amikor másodszor, illetve harmadszor ismételjük az előadást, a közönség gúnyosan nevet. A negyedik, majd végül az ötödik „kör" az, amelyik végülis eldönti a küzdelmet: beállnak az előadásba, velünk jönnek a menetben és énekelnek a végén. Soha ilyen sokszor még nem kellett ismételnünk az előadás történetében ahhoz, hogy meggyőzzük igazunkról a nézőt, hogy bebizonyítsuk, mi komolyan gondoljuk mindazt, amit előadásunk a forradalomról elmond és közvetít. A gyerekek a teljes fizikai kimerülés határán, izzadtan, piszkosan, elcsigázottan vonulnak az öltözőbe egy nagyon nehéz győzelemmel a hátuk mögött. Alig másfél órával ezután nagysikerű, szép és pontos előadást produkálnak a Kőműves Kelemenből és a két előadás összhatása és színvonala kölcsönösen fölerősíti egymást, további hitelt és tekintélyt szerezve csoportunknak.

Április 22. hétfő. Novi-Sadon az Ifjúsági Tribün kamaratermében játsszuk este Kelement, éjjel pedig a Petőfi Rock-ot. A túrné egyetlen állomása, ahol nem kell megküzdeni különösebb nyelvi nehézségekkel, hiszen a közönség jelentős része a magyar gimnázium, illetve egyetem hallgatója. A problémát itt más okozza: egy téves információ. A fellépésünket hirdető röplapon a Petőfi Rock műfaji meghatározásaként azt közölték: rock-opera. Erre felé a közönség látta a Hairt ugyanúgy mint a Popfesztivált, vagyis arra készülnek sokan, hogy a fentiekhez hasonló jellegű produkciót láthatnak. A félreértés ugyan az előadás megkezdése előtt rövid információval megkísérlem szétoszlatni, de a nézők egy részét ez korántsem nyugtatja meg. Szerencsére miután értik a nyelvet előadásunk igazi értelme és célja hamarosan nyilvánvalóvá válik, és bár hagyományos színpadon vagyunk kénytelenek játszani, a harmadik „kör" végére még ide is föl tudunk hozni magunkkal egy kisebb csoportot a nézők legaktívabb rétegéből. Az előadás befejezéseként több mint egy órás beszélgetés és vita alakul ki a helyszínen az együttes és a nézőtér között munkánk tartalmi és formai jegyeiről, politikai céljainkról, a forradalom kérdéséről.

Április 24. szerda. A Fesztivál április 20-a óta már tart, mi jugoszláviai meghívásunk miatt négy nap késéssel kapcsolódunk be izgalmasan sokszínű életébe. Mindkét előadásunk egyértelmű szakmai sikert arat: a Kelement két alkalommal játsszuk egy kamarateremben, a Rockot az 1000 férőhelyes Királyi Színház óriási játékterének előszínpadán. A szakmai vitán számonkérik, hogy az egyértelműen politikus, nagy hatású és mozgósító erejű Petőfi Rock mellett milyen progresszív politikus mondanivója van a Kelemennek. Miután részletesen elemeztem Sarkadi művének és a népballadának parabolasztikus jellegét, társadalmi-etikai fogantatású szimbólumrendszerét, csak akkor fogadják el, hogy összefüggés van a két előadás és az együttes politikai célkitűzései között, és a Kelemen ennek egy speciálisabb megjelenési formája. A Pármai Fesztivál közismert baloldali elkötelezettségéről, nem véletlen tehát, hogy a kifuliadó nyugati színházi avant-garde előtt tőlünk és általában a szocialista országok együtteseitől várták a meggyőző és egyértelmű progresszív politikai színházat. Hogy nem keltettünk csalódást és hogy a Wroclawi Fesztiválon elért kiugró sikerünket megközelítő hatást értünk el, azt bizonyítja Rusconi fesztivál-igazgató véleménye, aki a legjobb négy együttes közé sorolt bennünket és előzetesen meghívott a következő Fesztiválra is. A szakmai sajtó pedig mindkét előadásunkról egyértelműen elismerően írt, Grotowski és a Living Theatre munkáját, tevékenységét említve mércéként velünk kapcsolatban, ami számunkra a lehető legnagyobb dicséret egy rangos nemzetközi fesztivál mezőnyében.

Április 29—30. A hazautazás élményekben és látnivalókban felejthetetlenül gazdag napjai. A velencei Szent Márk tér a Bazilikával és a Doge Palotával vagy a zágrábi óváros a Mestrovic Múzeummal egy fáradalmakban és sikerekben egyaránt bővelkedő turné méltó befejezéseként voltak állomásaink egy-egy napra megszakítva utunkat hazafelé.

PAÁL ISTVÁN
művészeti vezető

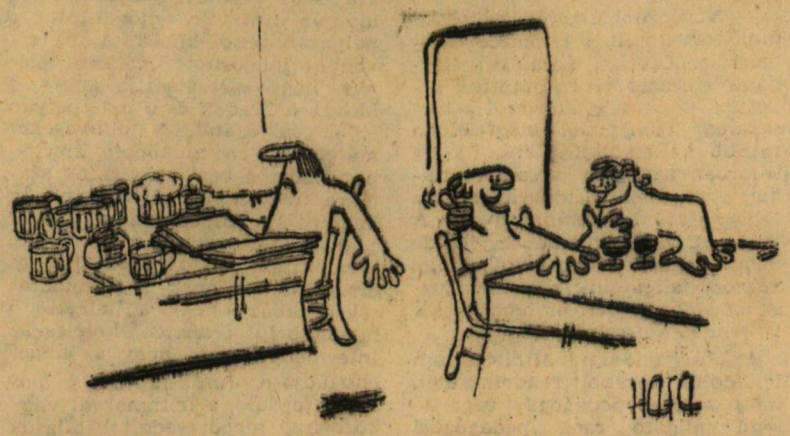

— Előtanulmányokat végez. Az a rögeszméje, hogy a szerzőjét fogja húzni.

Szegedről „Görbeországba”

Szegedtől Salgótarjánig 320 kilométer az út. Két gyorsvonat jön Budapestről, kettő visz Salgótarjánból a fővárosba. Annak, aki a szegedi egyetemről Nógrád megyébe kerül, más távolságokat kell legyőznie: a vágyak és lehetőségek, az elképzelések és a feltételek között kell hidat verni.

Pár hónap óta Salgótarjánban vagy Pásztón veszem meg a Tiszatáj-at. Lehet kapni!

A múzeumtól a redakcióig

Sulyok László 1970-ben végzett a JATE-n, magyar-történelem szakon. Nagybátonyi születésű — ebben a nagyközségben több tucat Sulyok nevű ember él — legtöbben már távolról sem rokonok. Mégis, hazajött ide, Nógrád megyébe.

— Megvallom, a tanári pálya sosem vonzott, úgy érzem, a személyiségem nem is alkalmas erre. Újságírónak készültem, már az egyetemen elkezdtem az írást. Első, rövid recenzióim, cikkeim a Szegedi Egyetem-ben jelentek meg. Ötödéves voltam, amikor a Bölcsésznek is aktív recenzense lettem. Szegedtől nagyon sokat kaptam: lehetőségem nyílt arra, hogy két nagy szerelmemnek — a színháznak és a filmnek hódoljak. Egy ideig iszonyúan hiányzott a város légköre, hiszen ahhoz idő kell, hogy az ember egy kisebb helyen is kialakíthassa magának azt az életformát, amit maga számára teljesnek érez.

A diploma már-már a kezemben volt, de állás még sehol. Az utolsó pillanatban akadt egy lehetőség: a salgótarjáni munkásmozgalmi múzeum hirdetett segédmúzeológusi állást. Eljöttem egy beszélgetésre és ezután elvállaltam. Az igazság az, hogy akkoriban még csak a helyét kereste ez a múzeum a megye művelődési intézményhálózatában. Munkám során egyre többször éreztem, nem elégít ki, valami mást szeretnék. Komolyabb tudományos vizsgálódásra kevés lehetőség adódott: leltározással, katalógus másolással, szobrok, bútorok cipelésével ment el sok időm. Persze, volt olyan is, amit szívesen csináltam: a bánki nemzetiségi falumúzeum tárlóinak anyagát összeállítani, kisebb pályamunkákat írni. A nagybátonyi úttörőcsapat történetét, majd a salgótarjáni Apolló moziét dolgoztam fel, megyei pályázaton díjat kapott a század első felének bányászéletéről írott munkám is. Átmeneti munkahely volt mégis a múzeum: írni szerettem volna, a művészetekkel többet foglalkozni.

Így kerültem át a megyei művelődési központba, művészeti előadónak. Itt kezdődött az újságírói pályám is: Először Színészarcok című sorozatom jelent meg a megyei lapban. Ha kitérőkkel is, de már másfél éve ezen a pályán vagyok. Pár hete kaptam meg a MUOSZ-iskola elvégzését igazoló oklevelet. Sínen vagyok? Talán. Megmaradt a kételkedés, az útkeresés: hogyan juthatok előbbre, hogy igazából hivatás is legyen számomra az újságírás.

Utolsó végzettsége: gimnáziumi érettségi

Gusztos István 30 kilométerrel közelebb maradt Szegedhez. A pásztói gimnáziumban tanít, itt is lakik. Október elején, az ötödév első heteiben keresték meg; nem jönne-e orosz szakosnak Pásztóra.

— Egy magyar-orosz szakosnak nem könnyű gimnáziumi tanári állást kapni, méghozzá lakással — ezért úgy döntöttem, fejest ugrom... mély víz volt — olyan feladatokat kellett teljesítenem, amire az egyetemen sose gondoltam. Összevont osztályokból felkerülő gyerekeknek, kezdőknek oroszt tanítani, a nyelvtani tudás minimumával érkező tanulókat magyar nyelvre és irodalomra okítani — szinte megoldhatatlannak látszott. A „virágot” sokaknak egyes szám harmadik személyű, tárgyas ragozású, múlt idejű főnév. Bánk bán „azért nem ölte meg Tiborcot, mert nem készült öntudatosan a cselekményre”, stb. Elkeseredtem, kérdezgettem magamtól, vajon hogyan fogom ezt bírni, akarok-e tanár lenni egyáltalán. Mondogattam, hogy nem vagyok olyan okos, hogy ennyi buta gyereket el tudjak viselni... A „krízist” az első általam íratott dolgozat javítása jelentette, amely után napokig dühöngtem. Azt hiszem, a legtöbb kezdő hasonló körülmények között esik át a tűzkeresztségen. A „dühöngésből” a gyerekek — remélem — semmit sem vettek észre, s lassan rájöttem, nem csak ők tehetnek arról, hogy keveset tudnak. Sok-sok tapasztalatra lesz még szükségem ahhoz, hogy viszonylag jól taníthassak.

A tanárokról rengeteg rosszat hallottam, így kellemes meglepetést okozott, hogy jó kollektívába kerültem. Általában jól érzem magam, még az „okos” értekezletek is csak egy-két napra tesznek kedvetlenné. Viszont felvidít, ha részt vehetek egy-egy tanár—diák meccsen, még akkor is, ha — mint legutóbb — jókora kék púpot kapok ajándékba diákjaimtól, olyat, amely zavar a látásban (hogy őket ne zavarja, egy hétig napszemüvegben tanítottam). Értekezleten ilyesmi nem fordulhat elő, mégis szívesen megváltanám magam a részvétel alól egy-egy púp árán, ha nem tartanék attól, hogy két értekezlet közötti rövid idő nem elég a gyógyuláshoz...

Lejegyezte egy szintén Nógrádba szakadt szegedi:

KISS MAGDOLNA

A szociálpszichológiáról

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola klubjának meghívására május 15-én *vendégünk volt dr. Garai László*, a Magyar Tudományos Akadémia Pszichológiai Intézetének tudományos főmunkatársa.

Előadását a klub *Válaszolók* sorozatában *A szociálpszichológia axiómái* címmel tartotta.

Bevezetőjében a diákmozgalmak egyik tipikus megnyilvánulási formáját —a louvaini diákok reformkövetéseit — említette, mint amely alkalmat adott a szociálpszichológia kompetenciájának lemérésére. A reformok *mellett* leghevesebben érvelő diákvezetőt felkérték arra, hogy a TV-ben vállalja el egy, a reform *ellen* érvelő diák szerepét; a diák vállalkozott a szerepcserére, beszédét 20 frankkal jutalmazták. A felvételt követően az eléje tett skálán a reformot *mérsékelten ellenzőnek* jelölte magát. A szociálpszichológiának lehetősége van tehát a manipulációra. A kérdés mármost az: nem lehetne-e ezt a lehetőséget a konfliktusok kizárására felhasználni?

Hogy erre alkalmas-e a szociálpszichológia, az nem utolsó sorban axiómáinak relevanciájától függ. Két hallgatólagos előfeltevést említhetünk:

1. A szociálpszichológia objektív vizsgálati tárgyak az egyén (vagy az egyénként felfogott csoport, esetleg nemzet). Ez az axióma azzal utasítható el, hogy a szociálpszichológiának nincs a térben objektív módon lokalizálható tárgya, s tárgya különben sem az egyén, vagy egyénként felfogott formáció, hanem az egyének között konstituálódó *viszony*.

2. A szociálpszichológiai vizsgálati viszony két asszimetrikus részre osztható: a vizsgálandó objektumra, s a vizsgáló szubjektumra. Ez a felfogás viszont azért nem elfogadható, mert a vizsgáló-megfigyelő maga is tagja a társadalomnak, s benne van a társadalom. Ezek szerint mindkét axióma hibás tehát. Ezt bizonyos fokig kompenzálni tudja viszont az a két felismerés, amely nem utolsó sorban az 1968-as események reflektálásának köszönhető. A szociálpszichológusok egy része ekkor döbbent rá ugyanis arra, hogy a társadalmira a természetitől eltérően, a dinamikus változások jellemzőek, s hogy a kutató is a társadalmi konfliktusokba bevont. (Latin-amerikai szociálpszichológusok a chilei puccs előtt nem sokkal döbbentek rá: a társadalmi jelenségek adekvát szociálpszichológiai interperetálása elképzelhetetlen az *osztály* terminus bevezetése nélkül.)

Az előadás világosan érzékeltette a szociálpszichológia veszélyét és hasznát. Amennyiben a kutatók méltányolják az utóbb említett két felismerést — nem a manipuláció, hanem a valódi lehetőségeknek megfelelő metódusok válhatnak jellemzőkké. (És természetesen a szociálpszichológia önmagában nem zárhatja ki a konfliktus-lehetőségeket!)

A feltett kérdések hozzájárultak a téma kidolgozásához. Kiderült: a bevezetőben említett TV-s példában az egyén a szerepcserével tulajdonképpen átkategorizálta magát, s ehhez szükséges volt a csekély összeg is.

Nagyon lényeges volt az a kérdés, amely azt tudakolta: elképzelhető-e, hogy a szociálpszichológia idővel felolvad a szociológiában és a pszichológiában? Nem válhat-e ez a diszciplina a két, említett tudomány integráns részévé?

Garai szerint a szociálpszichológiának van specifikus tárgya, jelenségköre, a kérdésben említett lehetőség tehát éppolyan alaptalan, mint amilyen alaptalan volt az, amikor a pszichológiát a fiziológia részeként óhajtották értelmezni.

A szociálpszichológia specifikus jelenségköre a szociális kategorizáció. A szociálpszichológiának azt kell vizsgálnia, hogy a személyiség a rá jellemző szociális és pszichológiai kategóriák közül melyekkel jellemzi magát. Tehát pl. a férfi-magyar-diák-evangélikus sor mely kategóriáit tartja magára jellemzőknek; a ráillők közül melyeket illeszti ő saját magára?

Elmondhatjuk: a szociálpszichológia lehetőségei rendhagyó, frappáns megvilágítást kaptak Garai előadásában.

BALOGH TIBOR

A Nemzetközi Diákszövetség XI. kongresszusának színhelye ebben az esztendőben Budapest volt. A május 7—14-e között megtartott kongresszust megelőzően hazánk egyetemi városaiban csinos pavilonok nyíltak, amelyeknek „cégére” a diákszövetség jelvénye volt. Mi is nap mint nap elsétáltunk a Dugonics téri impozáns pavilon előtt, amelyben április 30-tól május 7-ig lehetett vásárolni a nemzetközi diákszövetség emblémájával ellátott trikókat, sapkákat, írótollakat. Kurrens cikknek számított a hanglemez is. A „boltos” szerepét időt és fáradságot nem kímélve két III. éves joghallgatónő; Juhász-Pintér Aranka és Négyesi Judit látta el.

SZEGEDI A Egyetem hireiből

KITÜNTETÉS

A Népköztársasági Elnöki Tanácsa dr. Petri Gábornak, a Szegedi Orvostudományi Egyetem I. sz. Sebészeti Klinikája tanszékvezető egyetemi tanárának az orvostudomány és a társadalmi élet területén kifejtett kimagasló tevékenysége elismeréséül *a Magyar Népköztársaság Zászló Rendje II. fokozata kitüntetést adományozta.*

GYERMEKKÓRUSOK HANGVERSENYE

Május 13-án délután a Tisza Szálló dísztermében tartotta hangversenyét a Szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola I. számú Gyakorló Általános Iskolája. *Hegedűs András*, a főiskola főigazgatójának ünnepi beszédét követően a műsorban fellépett a Kodály, a Mozart és a Bartók Gyermekkórus.

MEDICUS HUMOR

Tiboldi Éva Sávay professzorpál vizsgázott:

— Nos, kollegina, honnan indul ki az ureter?

— A prostatából — véli Éva

— Na, na kollegina, azért nem kell azt gondolni, hogy minden jó a prostatából indul!

*

...a kísérletekhez egyszer György Endre adta a vért. Roszszullétre hivatkozva kiment a folyosóra. Körülbelül fél óra múlva egzaktul bebizonyították, hogy ilyen vérrel nem is lehet élni. Gácser Magdi ijedten szaladt ki utána a folyosóra. Sápadtan jött vissza:

— Gyerekek, sehol sem találom Endrét!

— Biztos kivitték a kórbonctanra — mondta Görhöny. Másnap derült ki, hogy Gyuribandi mint az jó véradóhoz illik, elment sört inni.

*

Szontágh professzor úr így vallott hivatásáról:

— Én egész életemben nőkkel vagyok körülvéve. Otthon a családomban, a betegek, sőt a klinikán is van egy orvosnő. Különösen bizonyos funkciókban szeretem őket. (Lehet, hogy részletezte tovább is, de a nevetésben nem hallattszott.)

*

Csöng a telefon a szülőszobában.

— Halló, itt Pintér Péter medikus!

— ...

— Igen, megszületett, fiú, 2800 gramm

— ...

— Ne nekem köszönje kérem, nem én csináltam!

*

Harmadéves korunkban nagy mellénnyel érkeztünk vissza, de még ki sem pakoltunk, már mindenki bennünket ijesztgetett. Ezt az évet nem lehet túlélni; mert ha Ormos professzor nem üt el a biciklijével, akkor Karády fullaszt bele a SZUE vizébe. Így aztán volt aki előadásra járt a kórbonctanra, volt, aki eleve kegyelemért esengő arckifejezéssel uszkált a kórélettan professzora után ősszel a SZUE-ban, télen a gőzfürdőben.

*

Agathanak nem volt erőssége a fizika. Szigorlaton az első tételbe belesült és a második sem ment. Elájult. Szőllősy tanár úr segítségért kiáltott és vízzel locsolta Agatha homlokát. Végül támadt egy ötlete: beírta a kettest az indexbe és odatartotta az ájult orra elé. Agatha fölébredt és frissen távozott.

*

A nógrádverőcei táborban Kalmár Feri a következő szövegű táviratot kapta: Ferikém, a ranateszt pozitív, mit csináljak, Mari.

Fecó alkoholmámorba menekült a rút világ elől. Rossz nyelvek szerint csak azért itta le magát, mert nem tudta: mi a rana-teszt.

(Az orvostanhallgatók idei évkönyvét 25 forintos áron a klinikakertben levő könyvpavilonban lehet megvásárolni május 30-ig.)

Aktívaülés a főiskolán

Május 15-én délután, az MSZMP Juhász Gyula Tanárképző Főiskola csúcsvezetősége a szakszervezetben tevékenykedő párttagok részére aktívaülést tartott a főiskola dísztermében.

Az ülés elnökségében foglalt helyet *dr. Fehér István*, az MSZMP Juhász Gyula Tanárképző Főiskola-i Bizottságának csúcstitkára, *Bokányi Dezsőné*, a csúcsvezetőség tagja és *dr. Riesz Béla*, a szakszervezeti bizottság titkára. Meghívottként jelen volt *Ökrös János*, a Pedagógus Szakszervezet Csongrád megyei Bizottságának titkára, valamint *dr. Mezőssy József*, a Pedagógus Szakszervezet Csongrád megyei Bizottságának tagja, a főiskola szakszervezetének instruktora. Az aktívaülés napirendje: *a szakszervezeti munka és a szakszervezetekben tevékenykedő kommunisták időszerű feladata* volt.

Dr. Fehér István csúcstitkár rövid bevezetőjében elmondotta, hogy a főiskola csúcsvezetősége 1974. április 10-én értékelte a szakszervezet 1970-től végzett tevékenységét. Megállapította: *a szakszervezetnek jelentős szerepe van a főiskola életében*, mivel közvetlenül kapcsolódik az oktató-nevelő munkához, s tömegszervezetként részt vesz a párthatározatok megvalósításában. Ezután *Bokányi Dezsőné*, a csúcsvezetőség tagja, az ülés előadója emelkedett szólásra. Emlékeztette a jelenlevőket, hogy az MSZMP PB 1966-os határozata rámutatott: a párt számára nélkülözhetetlen, hogy a szakszervezetbe tömörült dolgozók elfogadják, mi több, támogassák a párt politikáját. Jóllehet a szakszervezet tevékenységét eszmeileg, politikailag a párt irányítja, azok, önálló szervezeti életet élnek. *A szakszervezetek növekvő érdekvédelmi, valamint szervezési feladata igényli a párttagok aktív részvételét a szervezeti munkában.*

A szakszervezetben tevékenykedő vezetőaktívák részére a városi és a megyei pártbizottság ez év március 29-én aktívaülést tartott. *Dr. Ozvald Imre*, a városi pártbizottság titkára közel négyórás értekelőjében kifejtette, hogy az eredmények mellett hiányosságok is találhatók a szakszervezeti munkában. Hiba többek között, hogy nem a testületek, hanem az ott dolgozó kommunisták számolnak be a végzett munkáról, s hogy a párt és a szakszervezet határozatainak nem ismerete behatárolja a végrehajtást. Káderkérdésben is szükséges az egyetértés a párt és a szakszervezet között. Ozvald elvtárs kiemelte, hogy a szakszervezetek ne csak a munkahelyen törődjenek a dolgozókkal, hanem formálják azok magánéletét is. A kollektív szerződésekről elmondotta, hogy azok rendszere bevált. Ebben a szakszervezetnek is jelentős szerepe van. Csongrád megyében mindössze 13 vétó volt, s ez elenyésző mennyiség. Bokányi Dezsőné tájékoztatója után, az ülés korreferense: *dr. Riesz Béla* hozzászólásában *a szakszervezeti munka főiskolai vonatkozásáról számolt be.* Hangsúlyozta: komoly segítség, hogy a párt a politikai nevelő munkában aktív részt vállalt. A kulturális-nevelő-politikai munka vonatkozásában elsőrendű feladat *a kulturális igény felébresztése*, amelyet úgy oldottak meg a főiskolán, hogy az alapszervezetek részére színházbérleteket vásároltak. A *„Dolgozók Szegedért”*-mozgalom keretén belül, az oktatók és a hallgatók szeretnének bekapcsolódni az óvoda és iskola-építő akciókba. A következő szakszervezeti választásokig, előreláthatóan 1975 tavaszáig, elegendő idő áll rendelkezésre, a választás alapos előkészítésére, valamint a megfelelő kádercserére. A további hatékony munka érdekében megfelelően kell kihasználni a rendelkezésre álló 10 hónapot.

Ezután dr. Fehér István összefoglalta az elhangzottakat, és hozzászólásokat kért a jelenlevőktől. A vita során döntés született, hogy a *„Dolgozók Szegedért”-mozgalom keretén belül a főiskola szakszervezeti bizottsága hathatós támogatást nyújt a Tabán utcai óvoda építéséhez.* A felsővároson épülő óvodát Szeged város felszabadulásának 30. évfordulóján szeretnék átadni a kicsinyeknek. Ehhez fognak majd lehetőségeikhez képest segítséget nyújtani. Hogy a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola szakszervezeti bizottsága az elkövetkező időszakban is eleget tegyen feladatának, az is kell, hogy *a párttagok minél nagyobb számban vegyenek részt e tömegszervezet főiskola szakszervezeti bizottsága munkájában.*

Tűzoltózenekarral az Operában

Mottó: Az 1879-es árvíz előtt Szeged egy rendezetlen kisváros volt. Az újjáépítés során Európa egyik legrendezettebb városává vált...

E cikk írásának ideje: 1974. május 13. 270 perc tehát még hátra van (volt) az 1973—74. évi labdarúgó-bajnokságból. Tegyük fel; a SZEOL futballistái huszáros hajrával kiharcolják a bentmaradást. Azonban még ez a siker sem kérdőjelezheti meg e cikk megszületésének szükségességét, a lényeg ugyanis akkor sem változik: tenni kell végre valamit, hogy e sportág elmozduljon pillanatnyi holtpontjáról.

A csapat házatáján ma már teljes az elkeseredettség. Az „okosok", a „szakemberek" egyszerre beszédétől nem hallatszik a képzeletbeli kör közepén álló edző tízféle védekező sóhaj: mit tehettem volna egy tűzoltózenekarral a labdarúgás hazai Operaházában!? Hol van az a gép, módszer, vagy csoda, amely technikailag és taktikailag félig képzett embereket, Bene, Básti, horribile dictu Bita színvonalára emel!? És Bundzsák Dezsőnek — sajnos — igaza van! Tegyük szívünkre a kezünket; mitől, vagy kiktől elsőosztályú ez a gárda?! Hisz ilyen csatársorok az NB II-es mezőnyben is rohamoznak, hogy a középpályásokról ne is beszéljünk. Sokszor hatott nevetségesnek, hogy a játéktér stratégiailag legfontosabb területét 165 cm-es játékosok — Mészár, Vörös — tartották ellenőrzésük alatt, eleve kizárva annak lehetőségét, hogy például a magas labdák olykori elfejelésével tehermentesítsék a Kiss Dávid házra emlékeztető védelmet. Mert milyen képességek avatják védővé például Vargát? Jól fejel? Kemény? Kitűnő a szerelési készsége? Bánfalvi de különösen Gujdár megtette a magáét. Kapusunk bravúrjai azonban többnyire csak a nagyobb gólarányú veresége elkerüléséhez voltak elegendőek. Ennyit a kezdőcsapatról. És a kiegészítő emberek? Egy példa: Végül Heidrich Gábor is helyet kapott a „legjobb" 11 között, pedig az edző többször is kijelentette: nem kívánja szerepeltetni.

Több mint hiba — bűn

És itt változik az eszmefuttatás komolyra. Miért vannak kitűnő játékosai a győrieknék, pécsieknek, tatabányaiaknak, és miért nincs nekünk, szegedieknek? Szembe kell nézni végre a tényekkel annál is inkább, mert itt is, ott is találkozni minden rosszat elfelejtő makacs hinni, bízni akarással. Ha az Egyetértés ellen nyerünk, ha nincs a tavaszi kiállítás-sorozat, a többiek sem jobbak — hangoztatják a „lelkesek". A történések részleteit úgy igazgatni, ahogyan az számunkra éppen kedvező és ebből elméletet kovácsolni, több mint hiba — bűn. Mexikói mondás szerint attól a púpos embertől, aki azt hiszi, hogy dalia lehetne, csak ki kellene húznia magát, jobb félni. A SZEOL „púpja" nem születési hiba, de jobb szembenézni a tényekkel: egyelőre nem egyenesedhet fel. Ebben a sportágban ugyanis évek óta súlyos mulasztást követtek el Szegeden. Két csapatra való NB-s szintű játékos kergeti a labdát az ország különböző egyesületeiben és se szeri, se száma azoknak a tehetségeknek, akik idő előtt úgymond „bedobták a törölközőt". Ha valamelyik suliban van egy rossz osztály, az első tanfelügyelői látogatás után elővesszik a tanárt. Számonkérik tőle a mulasztást s ismétlődés esetén megnézik alkalmas-e arra, hogy feladatát megoldja. De vajon ki vállalhatná például Szegeden a „tanfelügyelő" szerepét? Biztonságérzet nélküli edzőink örülnek, ha egy-két éves szerződésük ideje alatt úgy, — ahogy „eltolják csapatuk szekerét". Csapatot építeni, utánpótlást nevelni ilyen körülmények között felesleges időtöltés.

A széleken zöldebb a fű

Nehéz egy várhatóan bekövetkező kudarcról írni, hisz ma még ellenőrizhetetlenül kavarodnak az élmények. Idő kell míg minden leülepszik, rendszerbe igazodik. Talán jön majd egy szakember, aki a rideg számok tükrében feltérképezi a fiaskó okait és aki csalhatatlan módszerével utat mutat a felfelé vezető úton. Meglátja majd többek között, hogy a SZEOL-pályán zöldebb a fű széleken. Ezen okulva talán két „ortodox" szélsőt szerepeltet a csatársorban és a többi csapatrészben is olyan játékosokat küld pályára, akik büszkébbek annál, semhogy a vereségbe akár a 90. percben is beletörődjenek.

Az új felépítését minél előbb el kell kezdeni, mert a vetélytársak gyors ütemet diktálnak, s aki kiesik a ritmusból, az egyre reménytelenebb hátrányba kerül. Szegeden ma „árvíz előtti" a hangulat futballügyben. A kiesés azonban egy esetleges felemelkedési periódus kezdete is lehetne. Ehhez azonban az is kell, hogy akik tenni tudnak valamit, ne lépjenek ki a körből, hanem továbbra is maradjanak partnerek. A legnépszerűbb sportág művészetének örökölt tudománya kivételes ajándék s csak elvétve akad akihez kegyes volt a természet. Úgy cselezni, mint Jairzinho, úgy „látni" mint Rivera, úgy lőni mint Riva, úgy passzolni mint Beckenbauer, nagyon nehéz. Megtanulni talán nem is lehet, született adottságok kellenek hozzá. De miként nem minden szegedi srác született labdarúgó zseni, azt sem hihetjük komolyan, hogy szűkebb pátriánkban az utolsó tíz évben nem születtek Baráth-hoz, Hajóshoz, Nemeshez, Portörőhöz, Mészároshoz hasonló tehetségek, akik évek múltán az elődökhöz hasonló szinten képviselnék a város futball sportját.

Szeged, a múlt századbeli katasztrófát követő újjáépítés során rendezett várossá vált. Az esetleges kiesés után nem ártana rendezni az alföldi nagyváros labdarúgó sportjának helyzetét sem.

THÉKES ISTVÁN

Fejezetek a Rektori Kupa történetéből

III. rész

1973. március 24-én megalakult a Szakszervezeti Bizottság mellett működő annak alárendelt szerveként az Egyetemi Sportbizottság (ESB). A bizottság feladata, az egyetemi dolgozók tömegsportjának irányítása, szervezése, propagálása és a sportolás lehetőségének megteremtése. Hatáskörébe tartozik továbbá minden egyetemi szintű bajnokság szervezése, így a kispályás labdarúgó-bajnokság is. Az ESB megfogalmazta az 1973. évi bajnokság versenykiírását: „A JATE rektora 1973-tól kezdődően III. Rektori Kupa néven vándorserleget alapít, a JATE SZB által szervezett kispályás labdarúgó-bajnokság évenkénti győztesének. A Kupát végérvényesen az a csapat kapja meg, amelyik háromszor nyeri el a vándorserleget. A bajnokság legfőbb célja: elősegíteni az egyetemi dolgozók rendszeres tömegsportját."

A III. Rektori Kupáért folyó bajnokságban „nem egyetemi" dolgozók — rendszeres félállásúak, aspiránsok, kutatócsoport tagjai — is részt vehetnek. Ezek játékjogosultságáról a bajnokság kezdetén a kapitányok tanácsa dönt. Nem vehetnek részt a bajnokságban igazolt versenyzők (labdarúgás), nappali hallgatók, tovább más testvér vagy társintézmények dolgozói, szakszervezeti tagjai". Az SZB gondoskodott arról, hogy hat csapatot új mezzel és a karok segítségével valamennyi együttest tornacipővel lássák el. Az SZB titkára és az ESB elnöke kapcsolatot tartott fenn a bajnokságot szervező Dávid Józseffel. A bajnokságban első ízben tíz csapat vett részt, ami azt is jelentette, hogy körülbelül 80 fő legalább húsz héten keresztül rendszeresen végzett testedzést.

Az előző bajnokságok sikerei a Rektori Kupa elnyerése jó agitációs eszköznek bizonyult. 1973. tavaszán újra megalakult az Általános Fizika—Kémiai Tanszék másik csapata, Fizika—Kémia II. néven és újra szerveződött a Szervetlen Kémia csapata is. 9 csapat részvételével indult a bajnokság. Mivel nyáron a Fizika is kettévált Fizika I. és Fizika II. néven, így a bajnoki cím sorsát végülis 10 együttes döntötte el. A bajnokság késői kezdése miatt több mérkőzés őszre került át és sajnos ennek következményeként több találkozó elmaradt. Ez a tény is felvetette, hogy a bajnokság tömegsport jellege mellett növelni kell annak szervezettségét és komolyságát. A bajnokságot 6 év után ismét a Fizika—Kémia I. csapata nyerte, mögötte dobogós helyen végzett: 2. Matematika, 3. Szerves Kémia A bajnokcsapat összetétele: Kiss Zoltán, Kiss János, Raskó János, Sárkány János, Reisz Ferenc, Iványi Zoltán, Kiricsi Imre, Ribizsár Gyula és Bozsó Ferenc szervező és csapatkapitány. Ünnepélyes eredményhirdetésre és a III. Rektori Kupa átadására a Társadalmi Szervek Székházában került sor. A kupát dr Fodor Géza, rektor adta át a győztes csapat kapitányának. Az ünnepség keretében köszönte meg dr. Harangozó József SZB titkár a leköszönő Dávid József több éves önfeláldozó tevékenységét, majd bejelentette, hogy a bajnokság szervezését 1974-től dr. Várkonyi Zoltán ESB titkár fogja ellátni.

Az 1974. évi bajnokság 11 csapattal indult. A Szervetlen Kémia Tanszék feloszlott csapata helyére sikerült benevezni a gyakorló gimnázium és az általános iskola csapatát: Iskolák néven. A BTK-t ebben az esztendőben két csapat képviseli, mégpedig a Marxisták és a BTK csapata. A pályát a Testnevelési Tanszék biztosítja, míg az egyetem vezetése a megfelelő felszerelésről gondoskodik. A tények ma már egyértelműen igazolják a kispályás labdarúgó-bajnokság nagy népszerűségét.

DR. VÁRKONYI ZOLTÁN

Természetbarátoknak

Tavaly ünnepeltük a hazai, szervezett természetjárás megalakulásának 100. évfordulóját. A kezdetben különcök kedvtelésének számító mozgalom hatalmas fejlődésen ment keresztül. A természetjáró mozgalomnak jelenleg 85 ezer tagja van Magyarországon az „amatőr" túrázókat pedig félmilliónál is többre becsülik. A szövetség célja az amatőr turisták megnyerése a szervezett természetjárás számára, valamint a gyalogos túrákon kívül új szervezeti formák megszeretetése (vízi, kerékpáros, motoros stb. túrák). A mozgalom népszerűsítésében mindig nagy szerepet kapott és kap az egészségügyi érték hangsúlyozása, hiszen a civilizációs ártalmak ellensúlyozására, felfrissülésre, az egészség konzerválására remek recept a gyalogos természetjárás.

Tudományegyetemünkön már működött régebben is szervezett természetjáró csoport. Ezt 1972. elején újjászerveztük. Szervezetileg a Kolacskovszky Lajos Természetbarát Egyesülethez tartozunk. A mintegy 30 lelkes gyalogos évenként 4—5 alkalommal vesz részt közös hétvégi gyalogtúrákon. Az eltelt rövid idő ellenére már hagyományosnak mondható túráink vannak: március végén a mecseki „Vadvirág" túra, ősszel a börzsönyi „Szarvasbőgés" túra valamint a nyári egyhetes táborozások. Tavaly Thüringiában nemzetközi cseretúrán vettünk részt, idén pedig a Magas Tátra az úticél.

Szeretnénk egyetemünk dolgozóit minél nagyobb számban megnyerni a gyaloglásnak. Terveink szerint ebben az évben három nyílt túrát hirdettünk meg, amelyen bárki részt vehet. Sajnos a május 12-re meghirdetett ásotthalmi túránkat „elmosta" az idő, de újra megrendezzük. Júniusban Mártélyra, októberben a Tisza—Maros árterületére vezetünk túrákat. Ezeken kívül megyénkben több jelzett túristaút van, amelyekről szívesen adunk tájékoztatást az egyénileg túrázóknak is.

DR. FELFÖLDI KÁROLY

A Szegedi Egyetem hireiből

KÜLPOLITIKAI ELŐADÁS

A József Attila diákotthon vezetőségének felkérésére május 13-án *dr. Pályi József*, a Magyarország című politikai heti lap főszerkesztője tartott előadást aktuális külpolitikai kérdésekről a diákotthon nagytanulójában.

ATLÉTIKAI BAJNOKSÁG

Május 11—12—13-án Pécsett bonyolították le az egyetemek és főiskolák atlétikai bajnokságát. A József Attila Tudományegyetem a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola részéről sajnos kevés versenyző vett részt ezen a rangos viadalon; akik viszont indultak, értékes helyezéseket értek el. A szegediek eredményei: 1500 m-es síkfutás: 5. *Dobcsányi* (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola) 5000 m-es síkfutás: 3. *Dobcsányi*. 3000 m-es akadályfutás: 6. *Adorján* (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola) Gerelyhajítás: 4. *Kiss G.* (Juhász Gyula Tanárképző Főiskola) Kalapácsvetés: 2. *Almási* (JATE) ... 3. *Katona Z.* (JATE).

SAKK

Folytatjuk a múlt számban megkezdett „megnyitási balesetek" közlését.

Orosz megnyitás. 1. e4, e5 2. Hf3, Hf6 3. He5: Hc6 (Szokásos itt d6 4. Hf3, He4: minden komoly baj nélkül. Természetesen rossz lett volna azonnali 3. ... He4:? 4. Ve2. Hf6?? 5. Hc6! vezérnyerés miatt. A tett lépés gyalogost áldoz, kétes, hogy korrekt-e?) 4. Hc6: dc: 5. d3, Fc5 6. Fg5? (Azért gyalogelőnnyel sem szabad bármit lépni!) He4: 7. Fd8:, Ff2:+ 8. Ke2, Fg4 Matt.

Futárjáték. Az előző játszma motívuma fordított színekkel. 1. e4, e5 2. Fc4, Hf6 3. Hf3, He4: 4. Hc3, Hc3: 5. dc: d6 6. 0—0, Fg4? 7. He5:, Fd1: 8. Ff7:+, Ke7 9. Fg5 Matt.

Max Lange támadás. 1. e4, e5 2. Hf3, Hc6 3. Fc4, Hf6 4. d4, ed: 5. 0—0 Fc5 6. c5, d5 7. ef6:, dc4: 8. Be1+, Fe6 9. Hg5, Vd5 (Éles állás, könnyű lenne botlani. Pl.: ... 9. ... Vf6? 10. He6: fe: 11. Vh5 nyerő a c5 futárt) 10. Hc3 Vf5 11. Hce4, Ff8? (Itt a hiba! Fb6 vagy 0—0—0 kellett volna) 12. Hf7: Kf7: 13. Hg5+, Kg8 14. g4 Vg4:? 15. Vg4: Fg4: 16. f7 Matt.

Skót-játék. 1. e4, e5 2. Hf3, Hc6 3. d4, ed: 4. Hd4:, Vh4 5. Hb5, Fb4+ 6. c3 Ve4:+ 7. Fe3, Fa5 8. Hd2, Vd5? (Ve7 kellett volna) 9. Hc4, Vd1:+ 10. Bd1: Kd8 11. Ha5:, Ha5: 12. Ff4, d6 13. Hc7:! Kc7: 14. Bd6:, Hc6 (b6-ra 15. Fb5, Kb7 16. b4 nyer) 15. Bd5+, Kb6 16. Bb5+, Ka6 17. Fc7 b6 18. Bb6:+, Ka5 19. Bb6: Matt.

Angol huszárjáték. 1. e4, e5 2. Hf3, Hc6 3. e3, d5 4. Va4, de4: 5. He5:, Vd5 6. Fb5, Hge7 7. f4, Fd7 8. Hed7: Kd7: 9. 0—0? (Balszerencsés gondolat, Fc4 kellett volna) 9. ..., Hf5 (Fenyeget Fc5+ 10. Kh1, Hg3 és matt a következő lépésben) 10. b4, a5 11. Kh1, ab4:! (Elegáns befejezés) 12. Va3: Fc5 13. Vh3:, Hg3+ 14. hg: Vh5 Matt.

Bécsi játék. 1. e4, e5 2. Hc3, Hf6 3. Fc4, He4: (Nehéz volna megmondani, jó vagy rossz lépés ez.) 4. Vh5, Hd6 5. Fb3, Fe7 (Sötétnek itt alkalma volt reményt keltő áldozatra Hc6 6. Hb5, g6 7. Vf3, f5 8. Vd5, Ve7 9. Hc7:+, Kd8 10. Ha8:, b6, stb.) 6. Hf3, Hc6 7. d3 0—0 8. Hg5, h6 9. Hd5, He8 10. Hd5, Hf6 11. Vg6! (Váratlan!) fg6: 12. He7:+, Kh8 13. Hg6 Matt.

Francia védelem. 1. e4, e6 2. d4, d5 3. Hc3, Hf6 4. Fg5, Fe7 5. Ff6:, Ff6: 6. Hf3, 0—0 7. Fd3, b6? (A passzív játék lehetőséget ad világosnak, s az nem habozik) 8. h4, Fb7? 9. e5, Fe7 10. Fh7:+, Kh7: 11. Hg5+ Fg5: 12. hg5:+ Kg8 13. Vh5, f6 14. g6 és matt a következő lépésben.

Francia védelem. 1. e4, e6 2. d4, d5 3. Hc3, Hf6 4. Fg5, Fe7 5. Ff6:, Ff6: 6. Hf3, 0—0 7. e5, Fe7 8. Fd3, Fd7?, 9. h4, f6 10. Hg5! (Most is sötét passzív játéka nyeri el méltó büntetését.) 10. ..., fg5: 11. Fh7:+, Kh7: 12. hg5:+, Kg8 13. Bh8+!, Kh8: 14. Vh5+, Kg8 15. g6, Be8 16. Vh7+, Kf8 17. Vh8 Matt.

Szicíliai védelem. 1. e4, c5 2. Hf3, Hc6 3. d4, cd: 4. Hd4, Hf6 5. Hc3, d6 6. Fg5, e6 7. Hc6: bc: 8. e5 (Richter berlini mester éles változata) Va5! 9. Fb5! cb: 10. ef:, b4 11. He4, Ve5 12. Ve2, d5 13. Bad1 de4:? (Döntő hiba, g6 kellett volna, amire világos a tisztvesztést csak Hc3!-mal kerülheti el. Erre ugyanis nem jöhet 14. ... Vg5:? 15. Hd5: és Hc7 párhuzamban Vb5 fenyeget) 14. f4, Va5 15. fg7: Fg7: 16. Vb5+, Vb5: 17. Bd8 Matt.

Szicíliai védelem. 1. e4, c5 2. Hf3, Hf6 3. Hc3, d5 4. ed5: Hd5: 5. Fb5+ Fd7 6. He5, Hc3:? (Döntő hiba nehéz helyzetben) 7. Vf3! f6 8. Vh5+, g6 9. Hg6: Fb5: 10. He5: Matt.

Skandináv védelem. 1. e4, d5 2. ed5:, Vd5: 3. Hc3, Va5 4. d4, c6 5. Hf3, Fg4 6. Ff4, e6 7. h3, Ff3: 8. Vf3:, Fb4 9. Fe2, Hd7 10. a3, 0—0—0? (Erre a „bátor" lépésre világos összes nehéz tisztjét feláldozva ragyogó mattot ad.) 11. ab4:!!, Va1:+ 12. Kd2, Vh1: 13. Vc6:+!, bc: 14. Fa6 Matt.

Skandináv védelem. 1. e4, d5 2. ed: Vd5: 3. Hc3, Va5! 4. Hf3, e5 5. d3, Fg4 6. Fd2, He6 7. Ve2? (A skandináv védelem világosra is veszélyes!) 7. ... Hd4 8. Ve5:+?, 9. He5: Hc2: Matt.

Rövidzárlat játszmák

TANULJ KOMBINÁLNI!
BOBOCOV—KURAJICA
Wijk aan Zee, 1970.

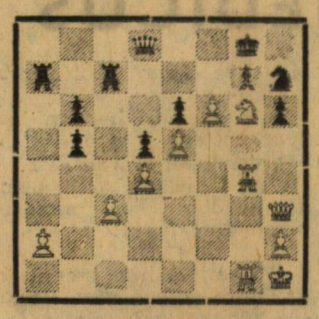

Világos: Kh1, Vh3, Bg1, Bg4, Hg6, gy.: a2, c3, d4, e5, f6, h2 (11).
Sötét: Kg8, Vd8, Ba7, Bc7, Hh7, gy.: b5, b6, d5, e6, g7, h6 (11).
Világosnak hatalmas támadása van, csak tudni kell befejezni. A bolgár nagymester szépen fejezte be. Hogyan?

Megfejtés az előző számból: **Sápi—Ribli: 1. Bh7:+!, Kh7: 2. Ve7:+, Bf7** (Kg8-ra Fd5+ nyer) 3. Fe4+ és sötét feladta.

DR. MOSONYI KALMÁN

SZEGEDI
Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP Bizottságainak lapja.

Megjelenik: havonta kétszer

Szerkesztő: Szabó Magdolna

Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat, Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.

Postacím: 6740, Szeged, Telefon: 13-500, Telex: 82-282

Felelős kiadó: Kovács László igazgató

Szerkesztőség: 6720, Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 15-198

A lapot nyomja: a Szegedi Nyomda, 6720, Szeged Bajcsy-Zsilinszky E. u. 28.

A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik.